

วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

Journal of MCU Nakhondhat

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2560)

P-ISSN : 2586-923X Vol. 4 No.1 (January - June 2017)

💧 วัตถุประสงค์

วารสาร มหาจุฬานาครทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม การศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านพระพุทธศาสนา ศิลปศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคล ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยเสนอหรือกำลังเสนอตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการใดมาก่อน

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และมีใช้ ความรับผิดชอบของวารสาร คณะบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดง ที่มา

💧 เจ้าของ

สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

เลขที่ 3/3 หมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทร. 075-340043, 086-4345903 โทรสาร. 075-340-042

E-mail : tak.puyada@gmail.com

๑ ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ., ดร.

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเทพปัญญาสุธี

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระราชปริยัติกิจ, ศ., ดร.

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ

พระราชปริยัติมุณี, ผศ., ดร.

คณบดีคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑ บรรณาธิการบริหาร

พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ., ดร.

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๑ หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พระครูโฆสิตพัฒนานุกูล, ดร.

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๑ กองบรรณาธิการ

พระครูสิริธรรมาภิรต, ผศ., ดร.

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ศาสตราจารย์ ดร. ครองชัย หัตถา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ อินทองปาน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร. รงค์ บุญสวยขวัญ

สำนักกวีราชรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สืบพงษ์ ธรรมชาติ

อาคารมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุญโท

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

รองศาสตราจารย์ พัน ดอกบัว

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา แก้วหล้า

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณิชภาพรรณ คูวิเศษแสง

คณะปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ดร. จันทนา อุดม

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร. ไพโรจน์ บุตรชีวัน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร. อุทัย เอกสะพัง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ดร. มะลิวัลย์ โยธารักษ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ดร. สิทธิโชค ปาณะศรี

คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย

ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

นางสาวปณณดา จงละเอียด

ผู้อำนวยการส่วนงานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

นายธีรวัฒน์ ทองบุญชู

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระสาโรจน์ ธรรมสโร

พระมหาอภินันท์ นนทภาณี

สามเณรบุญญฤทธิ์ ชูราศรี

พระสุกิจจ์ สุจิณโณ

พระกุลวัฒน์ศิริโรจน์ ธรรมวิโรจน์

นางสาวธัญนิชา การ์ยภูมิ

ฝ่ายกฎหมาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก นุ่นกล้า

ออกแบบปก

นายวินัย ธีระพิบูลย์วัฒนา

จัดรูปเล่ม

พระมหาอนุชิต อนนตเมธี

กำหนดออกเผยแพร่

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม

พิมพ์ที่

บริษัท โรงพิมพ์ดีชัย จำกัด

1/7 ถนนพัฒนาการคูขวาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์ 075-322-955, อีเมล dchai@hotmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 1 ประจำปีพุทธศักราช 2560 วารสารก้าวเข้าสู่ปีที่ 4 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิต ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ในวารสารปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ประกอบด้วยบทความวิจัยจำนวน 8 เรื่อง บรรณาธิการขอแนะนำบทความในฉบับนี้ที่น่าสนใจ ดังนี้

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา โดย พระครูวิจิตรสาธิตและพระทะนงศักดิ์ จิรวฑฒโน (แช่อ๋อ) การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไว้ย ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต โดย พระครูวิจิตรศีลาจารย์และพระมหาไพศาล วิสาโล (ครูกิมโสม) การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภopakpang จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย พระครูโสภณรัตนบัณฑิตและพระครูโสภณชัยสิทธิ์ ชยมงคลโล (ไชยมงคล) การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดย กันตภณ หนูทองแก้วและพระครูปริยัติกิจจาภิรม การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakpang จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย พระครูสิริธรรมภาวิรัตและสามารถ ทิพย์ฤทธิ์ ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัตรหยังประดิษฐานราม อำเภอกาตใหญ่ จังหวัดสงขลา โดย พระครูวาทีธรรมวิภาสและพระพันธ์ ธรรมวิไล (อนันตะพงศ์) การศึกษาภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะ

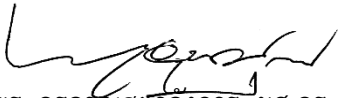

รูปหนังสือ ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย ทัดพงศ์ เทียวแสง, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, จิตติมา ดำรงวัฒนะและเดโช แชน้ำแก้ว

ปิดท้ายเล่มด้วยบทความวิจัย เรื่อง การศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก กะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดย อรอนงค์ ทองปานดี, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, จิตติมา ดำรงวัฒนะ และเดโช แชน้ำแก้ว งานวิจัยนี้นำเสนอในประเด็น “ปัญหาด้านการแปรรูป ปัญหาด้านการจำหน่าย การคัดเลือกวัตถุดิบที่ใช้ในการแปรรูป ประเภทของการแปรรูป การออกแบบลวดลาย ประโยชน์ใช้สอย และ ส่งเสริมการตลาด”

กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิก และท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการ ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้ บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.

บรรณาธิการ

เรื่อง

หน้า

บทบรรณาธิการ

(5)

บทความวิจัย : Research Articles

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
ทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา 1

An Application Of Brahmavihara Dhamma Principle In Administration Of School
Administrators According To Teacher's Opinions In The Charity School Group
Songkhla Province.

พระครูวิจิตรสาธุธรรมและพระเทพมงคลคีรี จีระพมโน (แช่ฮ่อ)

การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์
ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต 16

A Way Of Life According To Iddhipada Dhamma Principle Of Uraklawoy
Fishermen, Rasada Sub-District, Muang District, Phuket Province.

พระครูวิจิตรศีลาจารและพระมหาไพศาล วิสาโล (ครูกิมโสม)

การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอบาง
แพ จังหวัดนครศรีธรรมราช 30

An Application Of The Five Precepts For Daily Life Of The Elders In Parakam
Sub-District, Pakphanang District, Nakhon Si Thammarat Province.

พระครูโสภณรัตนบัณฑิตและพระครูโสภณชัยสิทธิ์ ชยมงคล (ไชยมงคล)

- การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมือง
สิงหนคร จังหวัดสงขลา** 47
- A An Application Of Dasapitradhamma (Ten Rules) For Administration Of
Administrators In Singhanakhon City Municipality, Songkhla Province.
- กัณตภณ หนูทองแก้วและพระครูปริยัติกิจจาภิรม
- การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชน
ตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช** 62
- The Studying The Way Of Life According To Dittthadhammikattha Principles
Of People In Bangsala Sub-District, Pakpanang District, Nakhon Si Thammarat
Province.
- พระครูสิริธรรมภาวิรัตและสามารถ ทิพย์ฤทธิ์
- ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ
วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา** 76
- The Buddhist's Opinions Toward Service Providing According To Sangahavatthu
Principle Wat Hongpradittharam, Had Yai District, Songkhla Province.
- พระครูวาทีธรรมวิภาสและพระพันธ์ ธมฺมวโส (อนันตะพงศ์)
- การศึกษานโยบายการแกะรูปหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะ
รูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช** 90
- To Study The Wisdom Of The Carve Shadow Puppet Case Study : Carve
Shadow Puppet Community Enterprise. Bansuanjan Community, Muang District
Nakhon Si Thammarat.
- ทัตพงศ์ เทียวแสง, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, จิตติมา ดำรงวัฒนะและเดโช แชน้ำแก้ว
- การศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่ม
หัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัด
พัทลุง** 100
- A Studying The Process Of Transformable Product From Coconut Shell Case
Study : Ban Khok Wua Coconut Shell Handicraft Group Moo 1 Chai Buri Sub-
District, Muang District, Phatthalung Province.
- อรอนงค์ ทองปานดี, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, จิตติมา ดำรงวัฒนะและเดโช แชน้ำแก้ว

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา
AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARA DHAMMA PRINCIPLE IN
ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS ACCORDING
TO TEACHER'S OPINIONS IN THE CHARITY SCHOOL GROUP
SONGKHLA PROVINCE

พระครูวิจิตรสาธุรส

เจ้าอาวาสวัดเกาะใหญ่ อำเภอกะสกันธุ์ จังหวัดสงขลา

พระเทพนคัถ์ จิรวฑฒโน (แช่อ๋อ)

เลขานุการเจ้าคณะอำเภอลาดใหญ่ วัดโคกสมานคุณ

ตำบลลาดใหญ่ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรม ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 277 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครืชีซีและมอร์แกน จำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test One – Way ANOVA หรือ F-test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรม ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารมีใจเป็นกลางต่อครูผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกคน มีความเสมอภาค ไม่มีอคติ

คำสำคัญ : หลักพรหมวิหารธรรม, การบริหารงาน, โรงเรียนการกุศล, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. To study an application of Brahmavihara Dhamma principle in administration of school administrators according to teacher's opinions in the charity school group, Songkhla province 2. To compare an application of Brahmavihara Dhamma principle in administration of school administrators according to teacher's opinions in the charity school group, Songkhla province in terms of sexes, ages, degrees of education, monthly incomes and experiences in teaching as differently 3. To study on suggestion for the ways to promote on application of Brahmavihara Dhamma principle in administration of school administrators according to teacher's opinions in the charity school group, Songkhla province. The populations were composed about 277 persons, sample size by Krejcie and Morgan's table's measurement, the samples were about 162 persons, The

instrument for data collection was questionnaire, data analysis by package computer program, the statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, T-test, one way ANOVA or F-test and to test the difference of arithmetic mean in each pair by LSD method.

The findings were as follows;

1. The teachers in the charity schools group had applied on Brahmavihara Dhamma principle in administration of school administrators by overview in four aspects found that there were at more level when considered in each aspect found that the aspect of Mudhita was the highest mean, followed up the aspect of Metta and the aspect of Upekkha was the lowest mean.

2. The comparative results in application of Brahmavihara Dhamma in administration of school administrators according to teacher's opinions in the charity school group, Songkhla province found that in terms of experiences in teaching found that there were different as statistically significance at 0.05 but in terms of sexes, ages, degrees of education and monthly incomes found that there were not different as statistically significance at 0.05

3. The suggestion on the ways to promote application of Brahmavihara Dhamma principle in administration of school administrators according to teacher's opinions, in the charity school group, Songkhla province found that the aspect of the school administrators should be impartial mind, neutrally without prejudice to every subordinator's teacher.

Keywords: Brahmavihara Dhamma, Administration, Charity School Group, School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะทำให้คนเป็นคนดี มีความเป็นบัณฑิต ในสภาพปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ฉะนั้นชีวิตแห่งการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นที่สุดสำหรับพลเมืองโลก การดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การเรียนรู้เป็นครรลองของชีวิตที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิตตั้งแต่ปฐมวัยจนกระทั่งสิ้นชีวิต สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาในระดับรากหญ้า เพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา เด็กจะเกิดการเรียนรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ก็อยู่ที่สถานศึกษาเป็นสำคัญ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเป็นผลมาจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน และการบริหารจะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติหลายประการ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีคุณธรรมและมีลักษณะที่ดี ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ คือ สมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษานั้นเอง การสร้างคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารจะสามารถดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้

การเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว และตลอดเวลา ซึ่งก่อให้เกิดความสลับซับซ้อนและปัญหาอย่างไม่มีสิ้นสุด มีการพัฒนาในด้านวัตถุมากกว่าการพัฒนาด้านจิตใจ ยิ่งพัฒนาไปเท่าใด จะยิ่งเกิดปัญหาจากการพัฒนาเท่านั้น ยังมีวัตถุนองความต้องการมากเท่าใด ยิ่งไม่รู้จักออม ไม่รู้จักพอ คนไทยในยุคโลกาภิวัตน์จึงมีปัญหาด้านจิตเกิดขึ้นมากมาย เช่น มีพฤติกรรมการแสดงออกที่รุนแรง เกิดความเครียด และความเห็นแก่ตัวของบุคคลในสังคม เพื่อป้องกันและขจัดปัญหาดังกล่าว ทำให้จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมในการดำเนินการ จึงจะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่คาดหวัง การศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีคุณภาพ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีครู และผู้บริหารที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการบริหารอย่างทอ้งแท้งและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา

ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางการศึกษาจึงควรมีแนวปฏิบัติที่อยู่ในกรอบของคุณธรรม เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร และเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมให้บุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดขวัญและกำลังใจ รู้สึกมีความมั่นคงในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณธรรมที่ผู้บริหารพึงมีนั้นปรากฏอยู่ในหลักของศาสนาทุกศาสนา ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง จรรยาบรรณ ระเบียบวินัยข้าราชการครู ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบอาชีพครู เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องประกันคุณภาพของครู จากสภาพการณ์ของสังคมไทยและสังคมโลก ปัจจุบัน หากเรายอมรับกันว่าการศึกษาคือ เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทุกๆ ด้าน นั้นแสดงว่าการศึกษาคือเป็นทั้งหลักการ เป้าหมาย กระบวนการ และวิธีการสำหรับพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์

พรหมวิหารธรรม เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นฐานสำหรับการจัดการศึกษาควบคู่ไปกับวิทยาการ พรหมวิหารธรรมเป็นธรรมอันเป็นเครื่องอยู่ของพรหม หลักธรรมสำหรับผู้ใหญ่หรือผู้ปกครอง หลักธรรมนี้เป็นธรรมสำหรับทุกคน เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์ หัวหน้าหน่วยงานและนักบริหาร (दन्य षायोथा, 2544) พรหมวิหารธรรมประกอบด้วย 1. เมตตา ความรักใคร่ปรารถนาดี มีไมตรี ต่อประชาชนหรือผู้ใต้ปกครอง กล่าวคือปรารถนาให้เขาเหล่านั้นมีความสุข 2. กรุณา ความสงสาร คือ ช่วยเหลือให้พระภิกษุหรือประชาชนให้พ้นจากความทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความเดือดร้อนของประชาชนรวมถึงสัตว์ทั้งหลาย 3. มุทิตา ความพลอยยินดี เมื่อพระภิกษุหรือประชาชนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ก็รู้สึกชื่นชมยินดีกับความสำเร็จของเขาเหล่านั้น และ 4. อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง คือ อันที่จะทำให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา กล่าวคือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชังไม่เข้าเติมเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จความสุข พิจารณาเห็นการกระทำของเขาเหล่านั้นตามหลักแห่งกรรม คือ การกระทำของเขาเอง ว่าเขาเป็นผู้กระทำขึ้น อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

ดังนั้น พรหมวิหารธรรมดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูอาจารย์ หัวหน้าหน่วยงานและนักบริหารองค์กรต่างๆ ที่จะต้องนำไปประพฤติปฏิบัติ สภาพที่เป็นจริงมีผู้บริหารจำนวนไม่น้อยที่ปฏิบัติงานและปฏิบัติตนตามคุณธรรมจริยธรรมย่อหย่อนไป และยังกระทำผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมตาม

ความคาดหวังของสังคม หลักธรรมในการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนอย่างมาก และหลักพรหมวิหารธรรมจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรม ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนการกุศล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครืชีและมอร์แกน (สงศรี ชมภูวงศ์, 2553) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน โรงเรียนแจ้งวิทยา และโรงเรียนชัยมงคลวิทย์ จำนวน 277 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified random sampling)

เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ทะเบียนรายชื่อครูในโรงเรียนตามหมวดวิชาที่สอนของครูในกลุ่มโรงเรียนการกุศลในแต่ละโรงเรียน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการจับฉลาก ต่อจากนั้นผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

ผลการวิจัย

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา พบว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา

ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรม ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมุกิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 4.13$) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}= 4.04$) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}= 3.84$)

1. ด้านเมตตา ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 6 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการแสดงออกถึงความเป็นมิตรในการเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 4.11$) รองลงมา คือ ข้อ 4 ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้กิริยาจาสุภาพ ($\bar{X}= 4.09$) ส่วนข้อ 7 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนตระหนักในการพิจารณาเห็นโทษของโทษและอาณิสงส์ของขันติ เป็นอันดับแรกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}= 3.93$)

2. ด้านกรุณา ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 5 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนให้การชี้แนะในสิ่งที่ประโยชน์แก่ผู้ได้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 4.05$) รองลงมา คือ ข้อ 6 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนเต็มใจดำเนินการช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชาที่

ประสพภัยพิบัติ ($\bar{X}=4.02$) ส่วนข้อ 4 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการช่วยเหลือให้ผู้ได้บังคับบัญชา พันทุกซ์ ความยากจนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.94$)

3. ด้านมุทิตา ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลัก พรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 4 ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 4.27$) รองลงมา คือ ข้อ 6 ที่ว่าผู้บริหารมีความปลื้มปิติเมื่อผู้ได้บังคับบัญชาประสบความสำเร็จ ($\bar{X}= 4.17$) ส่วนข้อ 1 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียน บริหารงานด้วยคุณธรรมที่ทำให้จิตใจอ่อนไหวไปตาม อารมณ์แจ่มใสจิตใจสุขุมเยือกเย็น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}= 3.99$)

4. ด้านอุเบกขา ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลัก พรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ 2 ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความเสมอภาคกับผู้ได้บังคับบัญชา กับข้อ 6 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และตรงไปตรงมาในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 3.92$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการตัดสินใจด้วยความยุติธรรม ($\bar{X}= 3.91$) ส่วนข้อ 4 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการวางเฉยต่อรางวัลหรือสิ่งตอบแทนที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}= 3.55$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศลจังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ในการสอน

1. ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรม ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.03$ และ $\bar{X}= 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหา น้อย เพศชาย พบว่า ด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 4.17$) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}= 4.09$) ส่วนด้านอุเบกขามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}= 3.85$) เพศหญิง พบว่า ด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 4.12$) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}= 4.03$) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}= 3.84$)

2. ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, 3.90 และ 4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุต่ำกว่า 30 ปี พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.17) รองลงมา คือ ด้านกรุณา ($\bar{X}$ = 4.16) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.94) อายุ 30 – 40 ปี พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.99) รองลงมา คือด้านกรุณา ($\bar{X}$ = 3.92) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.81) อายุ 41 ปีขึ้นไป พบว่าด้านมูทิตามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.21) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}$ = 4.10) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.81)

3. ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, 4.22, 4.21 และ 4.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับการศึกษาปริญญาตรี พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.14) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}$ = 4.06) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.84) ระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.02) รองลงมา คือ ด้านกรุณา ($\bar{X}$ = 3.92) ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.84)

4. ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18, 3.94 และ 4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000บาท พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.26) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}$ = 4.22) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.04) รายได้ต่อเดือน 15,000 – 20,000 บาท พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.09) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}$ = 3.99) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.78) รายได้ต่อเดือน สูงกว่า 20,000 บาท พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.11) รองลงมา คือ ด้านอุเบกขา ($\bar{X}$ = 4.07) ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.86)

5. ครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตาม

ประสบการณ์ในการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.14, 4.02 และ 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 5 ปี พบว่าด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.20) รองลงมา คือ ด้านกรุณา ($\bar{X}$ = 4.19) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.01) ประสบการณ์ในการสอน 5 – 10 ปี พบว่า ด้านเมตตา กับด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.09) รองลงมา คือ ด้านกรุณา ($\bar{X}$ = 4.01) ส่วนด้านด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.91) ประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.08) รองลงมา คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}$ = 3.91) ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 3.67)

ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศลจังหวัดสงขลาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน

1. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลาจำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลาจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลาจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านกรุณา และด้านอุเบกขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านเมตตา กับด้านมุทิตา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา

1. ด้านเมตตา ผู้บริหารควรมีความเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา แนะนำ สั่งสอนในด้านที่ผิดให้แก้ไขอย่างถูกต้อง ด้วยความเมตตาไม่มีอคติผู้บริหารควรให้ความรัก ความปรารถนาดี และควรมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

2. ด้านกรุณา ผู้บริหารควรเต็มเปี่ยมไปด้วยความกรุณาปรารถนาให้ผู้ใต้ บังคับบัญชาทุกคนมีความสุขในการทำงาน ผู้บริหารควรมีความเต็มใจรับฟังปัญหาและชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บริหารควรมีความกรุณาเห็นอกเห็นใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน

3. ด้านมุทิตา ผู้บริหารควรมีจิตใจยินดียกย่อง หรือชมเชยต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อได้ดีและมีผลงาน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจผู้บริหารงานควรมีความเป็นธรรม และส่งเสริมผู้ใต้ บังคับบัญชาด้วยความยินดี

4. ด้านอุเบกขา ผู้บริหารมีใจเป็นกลางต่อครูผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกคน มีความเสมอภาค ไม่มีอคติ ผู้บริหารควรรับฟังเหตุผลของทุกฝ่าย และมีความยุติธรรม เป็นกลางในการตัดสินปัญหา

อภิปรายผล

การศึกษา “การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ด้านเมตตา พบว่า การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก และข้อที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการแสดงออกถึงความเป็นมิตรในการเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานด้วยความรักและความหวังดี ได้แก่ มีความรัก คิดปรารถนาดีต่อกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การใช้กิริยาจาสุภาพ มีความปรารถนาให้เป็นสุข แสดงออกถึงความเป็นมิตรในการเป็นผู้นำ ตระหนักในการพิจารณาเห็นโทษของโทษและอานิสงส์ของขันติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ ขุนอาจ (วีระ ขุนอาจ, 2551) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “ความเห็นของครูเกี่ยวกับการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอุบลรัตน์ อำเภอบุรบดี จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับ คือ มุทิตา รองลงมา คือ ด้านเมตตา ด้านกรุณา และลำดับสุดท้าย คือ ด้านอุเบกขา สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ในศูนย์เครือข่ายอุบลรัตน์ อำเภอบุรบดี จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความปลอดภัยให้กับเพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง หากขาดพรหมวิหาร 4 ข้อนี้แล้วจะเป็นอันตรายต่อทุกๆ คน

2. ด้านกรุณา พบว่า การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนให้การชี้แนะในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใต้บังคับบัญชามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสงสารคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความเดือดร้อนสนใจรับรู้ รับฟังปัญหา ช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์ ความยากจน ให้การชี้แนะในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เต็มใจดำเนินการช่วยเหลือเมื่อประสบภัยพิบัติ ช่วยเหลือด้วยความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอดิศักดิ์ สารโท (เดือนสันเทียะ) (พระอดิศักดิ์ สารโท (เดือนสันเทียะ), 2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (การบริหารการศึกษา)” พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ด้านการวางแผนกำลังบุคคล ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเดียวกันและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบำรุงรักษาบุคลากร ตามลำดับ

3. ด้านมูทิตา พบว่า การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณธรรมที่ทำให้จิตใจ อารมณ์แจ่มใส สุขุม เยือกเย็น มีความยินดี ปลื้มปิติ เมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ สนับสนุนให้มีการประกาศเกียรติคุณ ยกย่องเผยแพร่การทำความดี สนับสนุนให้ผู้ใต้ บังคับบัญชากระทำในสิ่งที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์) (พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์), 2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา” พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน ด้านมูทิตา (ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี) อยู่ในระดับมากทุกด้าน

4. ด้านอุเบกขา พบว่า การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความเสมอภาคกับผู้ใต้บังคับบัญชา กับข้อที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และตรงไปตรงมาในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการตัดสินใจปัญหาด้วยความยุติธรรมให้ความเสมอภาคกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกคน อดทน อดกลั้น ด้วยความเยือกเย็นต่อคำพูดที่ไม่เป็นมิตร วางเฉยต่อรางวัลหรือสิ่งตอบแทนที่ได้รับ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความเป็นกลางปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ อย่างเคร่งครัด และตรงไปตรงมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์) (พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์), 2556) ได้

ศึกษาวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา” พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงาน ด้านอุเบกขา (ความวางเฉยมีใจเป็นกลาง) อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. ด้านเมตตา ผู้บริหารควรมีความเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา แนะนำสั่งสอนในด้านที่ผิดให้แก่ไข้อย่างถูกต้อง ด้วยความเมตตาไม่มีอคติ ควรให้ความรัก ความปรารถนาดี และควรมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ด้านกรุณา ผู้บริหารควรเต็มเปี่ยมไปด้วยความกรุณาปรารถนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนมีความสุขในการทำงาน มีความเต็มใจรับฟังปัญหาและชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชามีความเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน
3. ด้านมุทิตา ผู้บริหารควรมีมีจิตยินดี ยกย่อง หรือชมเชย ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อได้ดีและมีผลงาน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจมีความเป็นธรรม และส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยินดี
4. ด้านอุเบกขา ผู้บริหารควรมีใจเป็นกลางต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนด้วยกิริยาที่สุภาพ ไม่แสดงอาการที่ไม่เหมาะสม และคอยตักเตือนเมื่อเขาทำผิดพลาดและพร้อมให้กำลังใจ รับฟังเหตุผลของทุกฝ่าย และมีความยุติธรรม เป็นกลางในการตัดสินปัญหา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษา เรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการบริหารงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา”
2. ควรมีการศึกษา เรื่อง “การใช้หลักเมตตาและกรุณาในการสอนของครูกลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา”
3. ควรมีการศึกษา เรื่อง “การใช้หลักเมตตาธรรมในการปกครองของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนการกุศล จังหวัดสงขลา”

เอกสารอ้างอิง

- दनัย ไชยโยธา . (2544). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเอส พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- พระครูสมุห์อนุกุล อนุวฑฒโน (ปานประดิษฐ์) . (2556). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอดิศักดิ์ สารโท (เดือนสั้นเที่ยะ). (2557). *การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (การบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีระ ขุนอาจ. (2551). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอุบลรัตน์ อำเภอบุบรัตน์ จังหวัดขอนแก่น*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์
ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

A WAY OF LIFE ACCORDING TO IDDHIPADA DHAMMA PRINCIPLE OF
URAKLAWOY FISHERMEN, RASADA SUB-DISTRICT, MUANG DISTRICT,
PHUKET PROVINCE

พระครูวิจิตรศีลาจาร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระมหาไพศาล วิศาล (ครูกิมโสม)

เจ้าอาวาสวัดทุ่งสงวน ตำบลทุ่งสงวน อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลัก อิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน และ 3. เพื่อเสนอแนะทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1,163 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชีซีและมอร์แกน จำนวน 285 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.63$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.59$) และด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.53$)

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ พบว่า ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ อาชีพ

และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเล อุรักลาโว้ย ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต มากที่สุด คือ ด้านฉันทะ ที่ว่า ชาวกกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาโว้ย มีความพอใจในการปฏิบัติตามกฎ กติกา ของชุมชนหรือสังคมที่ตกลงกันไว้ และมีความเต็มใจที่จะทำงานให้กับส่วนรวมและหมู่คณะ

คำสำคัญ : การดำเนินชีวิต, หลักอิทธิบาทธรรม, กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาโว้ย

ABSTRACT

The objectives of this research were as follow 1. To study level a way of life according to Iddhipada Dhamma principle of Uraklawoy fishermen, Rasada sub-district, Muang district, Phuket province 2. To compare the way of life according to Iddhipada Dhamma principle of Uraklawoy fishermen, Rasada sub-district, Muang district, Phuket province in terms of sexes, ages, occupations and monthly incomes as differently and 3. To presented the suggestions on the way to promote on the way of life according to Iddhipada Dhamma principle of Uraklawoy fishermen, Rasada sub-district, Muang district, Phuket province. The populations for this research were about 1,163 persons, sample size according to Krejcie and Morgan's table measurement the samples were about 285 persons.

The findings were as follows.

1. A way of life according to Iddhipada Dhamma principle of Uraklawoy fishermen, Rasada sub-district, Muang district, Phuket province by overview was at more level ($\bar{x}=3.58$) when considered in each aspect found that the aspect of Chanda was the highest mean ($\bar{x}=3.63$) and followed up the aspect of Jitta ($\bar{x}=3.59$) and the aspect of Vimansa was the lowest mean ($\bar{x}=3.53$)

2. A way of life according to Iddhipada Dhamma principle of Uraklawoy fishermen, Rasada sub-district, Muang district, Phuket province in the terms of sexes, ages, occupations and monthly incomes found that there were not different as statistically significance at 0.05

3. The suggestion on the way to promote a way of life according to Iddhipada Dhamma principle of Uraklawoy fishermen, Rasada sub-district, Muang district, Phuket province found that the aspect of Chanda was the highest frequency i.e. they should satisfy in their races of Uraklawoy, to satisfy in law, rule, order of community or society which have agreement each other and to be full mind in work performance with others or group.

Keywords: Way of life, Iddhipada Dhamma, Uraklawoy fishermen

บทนำ

การดำเนินชีวิตของชาวเลอุรักลาไวย์ที่อาศัยอยู่กันเป็นหมู่คณะบนพื้นฐานของความเชื่อ การนับถือสิ่งต่าง ๆ ในการเคารพบูชา ทั้งด้านของศาสนา ที่มีการนับถือภูตผีปีศาจ ผีสง เทวดาและวิญญาณของบรรพบุรุษเป็นกลุ่มชนที่ไม่มีศาสนา แต่ในปัจจุบันชาวเลอุรักลาไวย์ส่วนใหญ่หันมานับถือพุทธศาสนา เนื่องจากมีโอกาสได้ติดต่อกับคนภายนอกและชาวพื้นเมืองมากขึ้น การนับถือพุทธศาสนาของชาวเลอุรักลาไวย์ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในดำเนินชีวิต ชาวเลอุรักลาไวย์ได้ปรับตัวให้เหมือนชาวไทย ด้วยการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ หลากอย่าง เช่น การแต่งกาย การศึกษา การอาชีพ ดังนั้น ถ้าพิจารณาวัฒนธรรมในปัจจุบัน ความสนใจของชาวเลอุรักลาไวย์จะทำให้พวกเขาเกิดความรู้สึกว่าตนมิได้ถูกละเลย ถูกทอดทิ้ง หรือเหยียดหยามจากชาวไทย ทั้งจะได้ศึกษาเรียนรู้ สามารถเข้าใจและปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ โดยไม่คิดว่าตนเองนั้นเป็นชนชาติอื่นอยู่ตลอดเวลา การศึกษาสังคมชาวเลอุรักลาไวย์ในด้านการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

ปัจจุบันสถานการณ์ของประเทศมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมุ่งพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวของประเทศได้ส่งผลกระทบสู่แทบจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันที่มีธรรมชาติ ทะเลอันสวยงาม นายทุนระดับชาติ และนักธุรกิจเข้าไปกว้านซื้อที่ดินชายทะเลสำหรับทำธุรกิจ

ท่องเที่ยวหรือหวังผลกำไรจากการค้าที่ดิน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณชายฝั่งดังกล่าว โดยเฉพาะชาวเลอุรักลาไวย์ ที่อาศัยอยู่ในบางพื้นที่ได้ถูกนายหน้าเข้าไปเกลี้ยกล่อม เพื่อบีบ บังคับให้ขายที่ดินด้วยวิธีการต่าง ๆ ก่อนที่จะผลักดันให้ออกจากพื้นที่เหล่านั้นเป็นผลให้กลุ่ม ชาวเลอุรักลาไวย์ดังกล่าวแยกสลายต้องกระจัดกระจายไปอาศัยอยู่กับกลุ่มอื่น ยังมีผลกระทบ ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการดำเนินชีวิต ด้านความเป็นอยู่ การศึกษา การอาชีพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนชาวเล อุรักลาไวย์ถูกชุมชนอื่นเข้ามาแทรกแซงในวิถีชีวิต ดังกล่าว สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเลเริ่มมีการติดต่อกับผู้คนภายนอกมากขึ้นที่เข้าไป เกี่ยวข้องและรับเอาระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่เข้ามามากขึ้น แม้ว่าในสภาพปัจจุบันจะยังคง รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบเดิมอยู่บ้าง แต่การที่ต้องติดต่อกับพึ่งพาปัจจัยหลายอย่างจากสังคม ภายนอก ทำให้ชาวเลเริ่มซึมซับและยอมรับเศรษฐกิจแบบใหม่ ที่มีตลาดเป็นศูนย์กลาง แลกเปลี่ยนได้โดยง่ายตาย จนบางครั้งสิ่งของบางอย่างที่ไม่จำเป็นต่อสังคมหมู่บ้านก็กลายเป็น สิ่งที่ต้องหาต้องมีเหมือนบ้านอื่น ๆ โดยคิดว่าเป็นความมีหน้ามีตา และเท่าเทียมคนอื่น รายจ่าย ในแต่ละวันก็เพิ่มสูงขึ้น แม้จะต้องเร่งเพิ่มผลผลิต โดยการทำการหากินมากขึ้น แต่รายได้ก็ยังคง ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ที่ว่า การดำเนินชีวิตตาม หลักพุทธศาสนา และยอมรับสิ่งใหม่ของชาวเลอุรักลาไวย์ ที่นำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการ ดำเนินชีวิตและการแก้ไขปัญหา เพื่อประกอบอาชีพของตนได้

ปิ่น มุทุกันต์ (ปิ่น มุทุกันต์., 2535) กล่าวว่า หลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักแห่งความสำเร็จ มี 4 อย่างคือ 1. ฉันทะ ความพอใจรักใคร่สิ่งนั้นคือ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้นความพอใจจะ ส่งผลไปสู่การทำงานด้วยความเพียร 2. วิริยะ ความพยายามทำสิ่งนั้น คือ ความเพียรพยายาม การทำงานด้วยความเพียรจะนำไปสู่การทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย 3. จิตตะ ความเอาใจฝักใฝ่ สิ่งนั้นคือ การเอาใจใส่ฝักใฝ่ในงานสิ่งนั้นมีการตรวจตรา และระมัดระวังความปลอดภัยสิ่งนี้ จะ นำไปสู่ความมีประสิทธิภาพของงาน 4. วิมังสา ความพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลในสิ่งนั้นคือ การหมั่นตรึงตรองใช้สติปัญญาพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นๆต้องพยายามหาข้อบกพร่องจากงานนั้น ปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้สติปัญญาแก้ปัญหาด้านต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมดังนั้นในการทำงานใด ๆ เพื่อให้ดำเนินไปอย่างได้ผลดี ได้รับผลตอบแทนหรือความ เจริญก้าวหน้าในชีวิต ผู้ทำงานจะต้องมี ฉันทะ คือ ความพอใจในงานที่ทำอยู่ และปฏิบัติอย่าง เต็มที่ วิริยะ คือ ตั้งใจทำงานเพื่อให้งานสำเร็จตามเวลา มีจิตตะ คือ ทำงานด้วยความรอบคอบ

และเอาใจใส่ตอบสนองความต้องการของตนเอง และมีวิม้งสา คือ พิจารณาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตตามหลัก อธิปไตยของของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ด้วยคาดหวังว่าผลการวิจัยเรื่องนี้จะช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของชาวเลอุรักลาไวย์ต่อการดำรงชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของหลักอธิปไตย เพื่อทราบปัญหาการดำเนินชีวิตของชาวเลอุรักลาไวย์และเพื่อนำไปแก้ไขและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของชาวเลอุรักลาไวย์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลักอธิปไตยของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลักอธิปไตยของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักอธิปไตยของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 1,163 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (มารยาท โยทองยศ และปราณี สวัสดิ์สรรพ, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 285 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (cluster random sampling) เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability sampling) หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนชาวเลอุรักลาไวย์ที่อาศัยอยู่ในตำบลตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงความน่าจะเป็นของแต่ละหน่วยประชากรที่จะได้รับการเลือก ซึ่งจะเป็นไปในแบบสุ่มไม่เฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลัก อิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาโว้ย ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 285 ชุด ไปแจกให้กลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาโว้ย ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล โดยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจในการตอบแบบสอบถามก่อนและให้ลงมือตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง
2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 285 ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test, ค่า F-test หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ผลการวิจัย

การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาโว้ย ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล พบว่า

1. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาโว้ย ด้านฉันทะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า มีความพึงพอใจในชาติพันธุ์ของอุรักลาโว้ย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.77$) รองลงมา คือ พอใจในการปฏิบัติตามกฎ กติกา ของชุมชนหรือสังคมที่ตกลงกันได้ ($\bar{X}=3.63$) และ มีความเต็มใจที่จะทำงานให้กับส่วนรวมและหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.55$)

2. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ด้าน วัริยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย พบว่า อดทนเข้มแข็งต่อการทำงานต่าง ๆ ของตนเองและของส่วนรวมมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.66$) รองลงมา คือ มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จเมื่อได้รับมอบหมาย ($\bar{X}=3.60$) และมีความขยันในการประกอบอาชีพของตนเองโดยสุจริตมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.46$)

3. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ด้าน จิต ตะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย พบว่า เอาใจใส่ในการทำกิจกรรมหรืองานของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.78$) รองลงมา คือ คอยสอบถาม สุขทุกข์ของเพื่อนในชุมชนที่อยู่ร่วมกัน ($\bar{X}=3.67$) และ มีความตั้งใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายหรืองานที่ค้างค้างอยู่ให้สำเร็จตามกำหนด มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ($\bar{X}=3.46$)

4. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ด้าน วัมิงสา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย พบว่า มีการตรวจสอบข้อผิดพลาดจากการทำงานของตนเองและส่วนรวม และคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาของชุมชนในกรณีที่มีปัญหาขึ้นให้ดีขึ้นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.58$) รองลงมา คือ ใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองในการแก้ปัญหา ($\bar{X}=3.56$) และ ท่านมีการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.43$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของ กลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า

1. ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ เพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.63$) รองลงมา คือ ด้านจิต ตะ ($\bar{X}=3.59$) ส่วนด้านวัมิงสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.53$) เพศหญิง มีการดำเนินชีวิตตามหลัก อิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) เมื่อ

พิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.64$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.59$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.53$)

2. ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ อายุต่ำกว่า 30 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เพศชาย ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.55$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.52$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.45$)

อายุ 30-40 ปี มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.70$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.64$) ส่วนด้านวิริยะและด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.61$)

อายุ 41- 50 ปี มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.67$) รองลงมา คือ ด้านวิริยะและด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.63$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.56$)

อายุ 51 ปีขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.94$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.90$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.82$)

3. ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ อาชีพประมง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เพศชาย ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.6$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.58$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.49$)

อาชีพรับจ้าง มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.61$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.59$) ส่วนด้านวิริยะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.56$)

อาชีพค้าขาย มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.70$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.62$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.58$)

อาชีพอื่น ๆ มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านจิตตะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.60$) รองลงมา คือ ด้านวิมังสา ($\bar{X}=3.58$) ส่วนด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.54$)

4. ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่ม ชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ได้รายต่ำกว่า 5,000 บาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.68$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ ($\bar{X}=3.58$) และด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.49$)

รายได้ 5,001-10,000 บาท มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านจิตตะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.73$) รองลงมา คือ ด้านฉันทะ ($\bar{X}=3.63$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.49$)

รายได้สูงกว่า 10,001-15,000 บาทขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านฉันทะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.57$) รองลงมา คือ ด้านวิริยะ ($\bar{X}=3.50$) ส่วนด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=3.48$)

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางส่งเสริมหลักอิทธิบาทธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

1. ชาวเลอุรักลาไวย์เสนอแนะแนวทางส่งเสริมการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการดำเนินชีวิตมากที่สุด คือด้าน ฉันทะ เรื่อง มีความพึงพอใจในชาติพันธุ์ของอุรักลาไวย์ และชาวเลอุรักลาไวย์เสนอแนะแนวทางส่งเสริมการใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการดำเนินชีวิตน้อยที่สุด คือด้าน วิมังสา เรื่อง มีการตรวจสอบข้อผิดพลาดจากการทำงานของตนเองและส่วนรวม

อภิปรายผล

การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต” พบว่า

1. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต โดยรวม อยู่ในระดับมาก เพราะชาวเลอุรักลาไวย์ได้นำหลักอิทธิบาทธรรมในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร แก้วราช (บวร แก้วราช , 2553) วิจัยเรื่อง “การใช้อิทธิบาท 4 ในการทำงานที่ท่าของบุคลากรมหาวิทยาลัย วิทยาลัยเขตล้านนา พ.ศ. 2548” ผลการศึกษาพบว่า

บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อิทธิบาท 4 ในมหาวิทยาลัยนี้เพราะมีความสนใจทำงาน และต้องทำงานให้สำเร็จตามกำหนดด้วยตนเองและมีปัจจัยอื่น ๆ ประกอบคือ ต้องการไปดูงาน วิชาการใหม่ ๆ และการประเมินตนเอง ด้านการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการปฏิบัติงานนั้น บุคลากรได้นำหลักธรรมนี้มาใช้มากที่สุด เช่น พอใจในการปฏิบัติงานและพอใจในภาระงาน (ฉันทะ) การไปทำงานทุกวันเพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย และการพยายามทำงาน เพิ่มขึ้นทุกวัน (วิริยะ) การพัฒนาตนเองให้เข้ากับงานโดยไม่คิดเปลี่ยนหน้าที่.การทำงานด้วยความตั้งใจมั่นและไปทำงานและกลับจากที่ทำงานตรงเวลา (จิตตะ) นอกจากนั้น ต้องทบทวน งานก่อนทำงานและไตร่ตรองที่ทำแล้วทุกครั้ง การคิดก่อนพูดกับเพื่อนร่วมงานและการ ตรวจสอบภาระงานก่อนกลับบ้าน (วิมังสา)

2. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือ จังหวัดภูเก็ต ด้านฉันทะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะชาวเลอุรักลาไวย์มีความพอใจในอาชีพของตน และมีความต้องการที่จะทำสิ่งนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องที่ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2542) ได้กล่าวว่า ฉันทะ ได้แก่ ความมีใจรักในสิ่งที่ทำและพอใจใฝ่รักในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้น อยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จอยากให้งานนั้นบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย พุดง่าย ๆ ว่ารักงานและจุดหมายของงาน พุดให้ ลึกลงไปทางธรรมว่า ความรัก ความใฝ่ใจปรารถนาต่อภาวะดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ ซึ่งเป็น จุดหมายของสิ่งที่กระทำหรือซึ่งจะเข้าถึงได้ด้วยการกระทำนั้น อยากให้สิ่งนั้น ๆ เข้าถึงหรือ ดำรงอยู่ในภาวะที่ดีทั้งดงาม ที่ประณีต ที่สมบูรณ์ที่สุดของมัน หรืออยากให้อาภาวะดีงามเต็ม เปี่ยมสมบูรณ์ของสิ่งนั้น ๆ ของงานนั้น ๆ เกิดมีเป็นจริงขึ้น

3. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมือ จังหวัดภูเก็ต ด้านวิริยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะชาวเลอุรักลาไวย์มีความขยัน ตั้งใจทำงาน โดยไม่พึ่งพาผู้อื่น สามารถหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ บุญทัน ดอกไธสง (บุญทัน ดอกไธสง, 2529) ได้ให้ความหมาย ของวิริยะว่า คือ การพากเพียรพยายามในการที่จะทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ แม้ว่า จะเหน็ดเหนื่อยสักเพียงไรก็ตามหรือมีความตั้งใจที่จะทำงานสม่ำเสมอ ควรใช้เวลาทำงาน มากกว่าเวลาพักผ่อน มีความอดทนและงานจะสำเร็จได้ด้วยความขยันหมั่นเพียร รวมทั้งพร้อม ที่จะทำงานด้วยความอดทนเพื่อส่วนรวม ความขยันขันแข็งจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้าง

ชาติและความขยันขันแข็งนั้นจะต้องสร้างเป็นอุดมการณ์ขึ้นมาเพื่อเผยแพร่อุดมการณ์และความขยันขันแข็งไปทั่วประเทศ เนื่องจากความขยันขันแข็งเป็นองค์ประกอบสำคัญทำให้ชาติมีอยู่มีกิน ความขยันหมั่นเพียรจึงเป็นหลักสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งถ้าทุกคนมีความขยันกันอย่างแท้จริง ย่อมจะยังประโยชน์ให้สำเร็จแก่ชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง

4. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไว ตำบลรัชฎา อำเภอมือ จังหวัดภูเก็ต ด้านจิตตะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะชาวเลอุรักลาไวมีจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำอยู่ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน สอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2542) ได้ อรรถาธิบายว่า ความคิดจดจ่อหรือเอาใจใส่ฝึกได้ ได้แก่ ความมีจิตผูกพันจดจ่อเฝ้าเรื่องนั้น ใจอยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อยไม่ห่างไปไหน ถ้าจิตตะเป็นไปอย่างแรงกล้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืองานอย่างใดอย่างหนึ่งคนผู้นั้นจะไม่สนใจไม่รับรู้เรื่องอื่น ๆ ใครพูดอะไรเรื่องอื่น ๆ ไม่สนใจ แต่ถ้าพูดเรื่องนั้น งานนั้น จะสนใจเป็นพิเศษทันที บางทีจัดทำเรื่องนั้น งานนั้น ขลุกขมุ่นอยู่ได้ทั้งวันทั้งคืน ไม่เอาใจใส่ร่างกายการแต่งเนื้อแต่งตัว อะไรเกิดขึ้นก็ไม่สนใจ เรื่องอื่นเกิดขึ้นใกล้ ๆ บางทีก็ไม่รู้ทำงานลืมวันลืมคืน ลืมกินลืมนอน ความมีใจจดจ่อเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดสมาธิ จิตจะแน่วแน่แนบสนิทในกิจที่ทำ มีกำลังมากเฉพาะสำหรับกิจนั้น เรียกเป็นจิตตสมาธิ พร้อมนั้นก็เกิดเป็นปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์ร่วมสนับสนุนไปด้วย

5. การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไว ตำบลรัชฎา อำเภอมือ จังหวัดภูเก็ต ด้านวิมังสา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิด พระเทพวิสุทธิญาณ (ไพฑูรย์ สุ่มังคโล) (พระเทพวิสุทธิญาณ, 2538) ได้ อรรถาธิบายว่า วิมังสา แปลว่า ความตริตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น ๆ หมายความว่า ใช้ปัญญาสอดส่องเทียบเคียงเปรียบเทียบทั้งเหตุทั้งผลในความดีต่าง ๆ ที่ตนกระทำมาแล้ว คือ ย้อนกลับไปดูว่าตนได้ทำเหตุ ปลูกฉันทะใช้วิธีะ ได้ตั้งจิตตะในการนั้น ๆ ไว้มากน้อยเพียงไร แล้วได้ผลเท่าไร เมื่อบุคคลพิจารณาสอบสวนการทำงานของตนด้วยตน ก็ย่อมเข้าใจตนเอง สามารถปรับตนเองให้ทำงานได้ถูกต้อง “ปิ่น มุทุกันต์” ได้ให้ความเห็นว่า ยอดสุดวิธีทำงานให้สำเร็จรวมอยู่ในอิทธิบาท

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินชีวิตตามหลักอิทธิบาทธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลอุรักลาไวย์ ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. รัฐควรสนับสนุน ส่งเสริมการประกอบอาชีพและการศึกษาให้กลุ่มชาวเลอุรักลาไวย์ได้มีการศึกษาที่มากขึ้น เพื่อนำความรู้มาพัฒนากลุ่มของตนและพัฒนาอาชีพให้มีความหลากหลายมากขึ้นใน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประวัติศาสตร์ชุมชนอุรักลาไวย์ เกาะภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดภูเก็ต”
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนอุรักลาไวย์ในประเทศไทย”

เอกสารอ้างอิง

- บวร แก้วราช . (2553). การใช้อิทธิบาท 4 ในงานที่ทำของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2529). กระบวนการและวิชาการพัฒนาจิตใจเพื่อพัฒนาสังคมไทย พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รัชดา.
- ปิ่น มุทุกันต์. (2535). มงคลชีวิต 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- พระเทพวิสุทธิญาณ. (2538). อธิบายธรรมวิภาค ปริเฉทที่1 พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2542). พุทธธรรม พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มารยาท โยทองยศ และปราณี สวัสดิสรพ์. (12 กรกฎาคม 2556). เข้าถึงได้จาก การกำหนด
ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย: <http://research.bu.ac.th/knowledge/kn46/Samplesize.pdf>

การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ

อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

AN APPLICATION OF THE FIVE PRECEPTS FOR DAILY LIFE OF THE
ELDERS IN PARAKAM SUB-DISTRICT, PAKPHANANG DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พระครูโสภณรัตนบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

พระครูโสภณชัยสิทธิ์ ขยมงคล (ไชยมงคลคุณ)

เจ้าอาวาสวัดป่าระกำใต้ ตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อเปรียบเทียบการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ก่อนอายุ 60 ปี และบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ต่างกัน 3. เพื่อนำเสนอแนวทางส่งเสริมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอ ปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .924 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- test) One - Way ANOVA (F-test) และทดสอบแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน

การงดเว้นจากการประพฤติดังกล่าวในทางประเพณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ และ ด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบล ป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้สูงอายุก่อนอายุ 60 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้สูงอายุ ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางส่งเสริมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เสนอแนะว่า ควรหมั่นฝึกสติก่อนพูดอยู่เสมอ ควรอบรมชี้ให้เห็นถึงโทษและประโยชน์ของการใช้คำพูด

คำสำคัญ : ศีล 5, ชีวิตประจำวัน, ผู้สูงอายุ, ต.ป่าระกำ อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows; 1. To study an application of the five precepts for daily life of the elders in Parakam sub-district, Pakphanang district, Nakhon Si Thammarat province. 2. To compare an application of the five precepts for daily life of the elders in Parakam sub-district, Pakphanang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, degrees of education, occupations before 60 years, and abiding in the present time as differently. 3. To presented the suggestions about to promote an application of the five precepts for daily life of the elders in Parakam sub-district, Pakphanang district, Nakhon Si Thammarat province. This is a quantitative research, the samples were composed amount 196 persons, the instrument was questionnaire at the reliability .924, data analysis by package computer program. The statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, One Way ANOVA (F-test) and LSD method (Least Significant Difference).

The findings were as follows:-

1. An application of the five precepts for daily life of the elders in Parakam sub-district, Pakphanang district, Nakhon Si Thammarat province by overview was at moderate level when considered in each aspects found that the aspect of sexual misconduct was the highest average and followed up the aspect of abstain from stealing and the aspect of abstain from intoxicating was the lowest average.

2. An application of the five precepts for daily life of the elders in Parakam sub-district, Pakphanang district, Nakhon Si Thammarat province found that in terms of occupations before 60 years found that there were different as statistically significance at 0.05, but in terms of sexes, degrees of education, and abiding in the present time found that there were not different as statistically significance at 0.05.

3. The suggestions about to promote on application of the five precepts for daily life of the elders in Parakam sub-district, Pakphanang district, Nakhon Si Thammarat province almost they recommended that there should beware before speaking, there should train about the advantages and disadvantages of speech.

Keywords: Five precepts, Daily life, Elders, Parakam sub-district, Pakphanang district, Nakhon Si Thammarat province

บทนำ

บรมธรรมอันเป็นสิกขาบทเบื้องต้น ที่ได้บัญญัติไว้เป็นแนวทางแห่งการรักษาเสถียรภาพแห่งชีวิตและสังคมมนุษย์ รู้จักโดยทั่วกันว่า ศีล 5 ปรากฏในสูตรต่าง ๆ มี จักกวัตติสูตร เรื่องการปรากฏของจักรแก้ว พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย จากนั้น จักกรแก้วหมุนไปยังมหาสมุทรทิศตะวันออกแล้วกลับเวียนไปทางทิศใต้ ฯลฯ หมุนไปยังมหาสมุทรทิศใต้แล้วกลับเวียนไปทางทิศตะวันตก ท้าวเธอพร้อมด้วยจตุรงคินีเสนาได้เสด็จตามไป เสด็จเข้าพักแรมพร้อมด้วยจตุรงคินีเสนาในประเทศที่จักรแก้วอันเป็นทิพย์หยุดอยู่พระราชาทรงหลายที่เป็น

ปฏิกษในทศตวันตท พากันเสด็จมาเฝ้าแล้วกราบทูลอย่างนี้ว่า ‘ขอเดชะ มหาราชเจ้า พระองค์โปรดเสด็จมาเกิด ขอรับเสด็จพระองค์ราชสมบัติของหม่อมฉันเป็นของพระองค์ โปรด ประทานพระราโชวาทเกิด พระเจ้าข้า’ ท้าวเธอตรัสตอบอย่างนี้ว่า ‘พวกท่านไม่พึงฆ่าสัตว์ ไม่พึง ถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ ไม่พึงประพฤตผิดในกาม ไม่พึงพูดคำเท็จ ไม่พึงดื่มน้ำเมา และจงครองราชสมบัติไปตามเดิมเกิด พระราชาทั้งหลายที่เป็นปฏิกษในทศตวันตทเหล่านั้น กลับอ่อนน้อมต่อท้าวเธอ” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , 2539)

สภาพความเป็นอยู่และสังคมในปัจจุบันนี้ ทำให้คนเราเปลี่ยนไป แข่งขันกัน ทำร้ายกัน โกรธกันเกลียดกัน และมีปัญหาความขัดแย้งกันมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการที่ทุกคนใส่ใจผู้อื่น น้อยลงและเอาใจใส่ดูแลตัวเองน้อยลงเช่นกัน ในโลกแห่งการทำงานและการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขนั้น การที่เราจะก้าวหน้าในชีวิตในทุกๆ เรื่อง ทั้งเรื่อง การงาน ครอบครัวและสังคม ได้นั้น เราควรจะประพฤติปฏิบัติตนให้ดี และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การถือศีล 5 และยึดมั่นใน ศีลธรรมจรรยา นั้นก็เป็นสิ่งที่เราควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความเป็นสิริมงคลให้กับชีวิต ของเรานั้นเอง การประพฤติธรรมเพื่อส่งเสริมการรักษาเบญจศีลให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น มี 5 ประการ ซึ่งต้องปฏิบัติควบคู่ไปกับหลักเบญจศีล คือ การมีเมตตากรุณาต่อสัตว์ทั้งหลาย การ ประกอบสัมมาชีพที่สุจริต การมีกามสังวร ยินดีเฉพาะคู่ครองของตนเอง การมีสัจจะ และการมี สติสัมปชัญญะ ซึ่งเบญจธรรมดังกล่าวเป็นการประพฤติปฏิบัติควบคู่ไปกับหลักเบญจศีล อัน เรียกว่าเบญจศีลเบญจธรรม (วิทยาลัยสงฆ์ธรรมจักรเชียงใหม่, 2545)

เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ บางคนรับไม่ได้ต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น บางคนคับข้องใจในตนเอง บางคนมีความขัดแย้งกับลูกหลานหรือคนใกล้ชิด จึงเป็นที่มาของความเครียด อาการซึมเศร้า และการไม่มีความสุข การที่ผู้สูงอายุจะมีความสุขได้นั้น สิ่งแรกที่ผู้สูงอายุจะต้องทำ คือ การ ปรับตัวทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด อารมณ์ และสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง โดยเริ่มจาก การปรับใจของตนเองให้ได้ ด้วยการเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและ สิ่งใหม่ๆ ในสังคม เปิดรับและยอมรับความคิดเห็นของลูกหลานและคนอื่นให้มากขึ้น ไม่เก็บตัว หรือแยกตัวเองออกจากครอบครัวหรือสังคม พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัว เพื่อนฝูง ชุมชนหรือสังคม มีความยืดหยุ่นในเรื่องต่างๆ ให้คิดอยู่เสมอว่า ทำ อย่างไม่จริงจะอยู่ร่วมกับครอบครัวและคนอื่นให้ได้อย่างดีที่สุดเท่าที่ทำได้ ทำอะไรที่จะให้มี

ความขัดแย้งกันน้อยที่สุด ตลอดจนพยายามช่วยตนเองในด้านต่างๆ ให้มากที่สุด และยอมรับความช่วยเหลือและการดูแลของลูกหลานเมื่อถึงเวลาที่จำเป็น ก็จะทำให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และวัดในตำบลป่าระกำ อำเภอบางแพ จังหวัด นครศรีธรรมราช ได้ร่วมมือกันส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ ให้เข้าวัดปฏิบัติธรรมเป็นประจำ เป็นการวางแผน พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีคุณภาพตามหลักทางพระพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมของผู้สูงอายุในเขตชุมชนรอบ ๆ วัด มาเป็นแนวทางการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ตามสิกขาบท 5 ประการ คือ เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ เจตนางดเว้นจากการลักทรัพย์ เจตนางดเว้นจากการประพฤติดิฉันในกาม เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ เจตนางดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย เมื่อปฏิบัติได้ย่อมได้อานิสงส์ คือ ความไม่เดือดร้อนใจในปัจจุบันและอนาคต ศิลคือความไม่ประมาท ไม่ล่งละเมิดมีเจตนาความตั้งใจที่จะรักษากาย วาจาให้เรียบร้อย เป็นปกติ มีเว้นจากการ ฆ่าสัตว์ แต่การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ ให้เข้าวัดปฏิบัติธรรม มีโอกาสรักษาศีล 5 นั้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแบบอย่างที่ดีงามของเยาวชนชาวพุทธต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนอายุ 60 ปี และบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ต่างกัน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางส่งเสริมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-80 ปี และอาศัยอยู่ในตำบล ป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 392 คน (องค์การบริหารตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2554)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการนำศิลปะ 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ด้านการละเล่นจากปณตติบาต, ด้านการละเล่นจากการลักทรัพย์, ด้านการละเล่นจากการประพตติตติในทางประเวณี, ด้านการละเล่นจากการพูดเท็จ และด้านการละเล่นจากการตมสุราเมรัย

3. ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน มีการนำศิลปะ 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน
2. ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำศิลปะ 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน
3. ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพก่อนอายุ 60 ปีต่างกัน มีการนำศิลปะ 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน
4. ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ต่างกัน มีการนำศิลปะ 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-80 ปี ที่พักอาศัยอยู่ในตำบลป่าระกำ อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 392 คน กำหนดขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .05 (สงศรี ชมภูวงศ์, 2549) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน โดยการกำหนดช่วงของกลุ่มตัวอย่าง หาได้โดยนำจำนวนประชากรหารด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในที่นี้ได้จำนวนประชากร คือ ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 392 คน แล้วทำการหารด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ คือ 196 คน ได้เท่ากับ 2 ดังนั้นจึงใช้ 2 เป็นช่วงของการเลือก คือเลือกกลุ่มตัวอย่างในคนที่ 2 ของผู้สูงอายุที่ มาประชุมกันในวันประชุมผู้สูงอายุของตำบล ต่อจากนั้นก็นำแบบสอบถามไปแจกกับผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จนครบ 196 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- test) One - Way ANOVA (F- test) และทดสอบแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

1. ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการงดเว้นจากการประพฤติดินทางประเวณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ และ ด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การเปรียบเทียบตัวแปรที่ศึกษา พบว่า

1) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ด้านการงดเว้นจากการประพฤติดินทางประเวณี ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ และด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการงดเว้นจากการประพฤติผิดในทางประเวณี ด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่มีการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีการงดเว้นจากการประพฤติผิดในทางประเวณี และมีการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัยมากกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษามัธยมศึกษาหรือ ปวช. หรือ ปริญญาตรีหรือปริญญาโท ส่วนด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพก่อนอายุ 60 ปีต่างกัน มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในปัจจุบันต่างกัน มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับบุตรหลานหรือญาติพี่น้องมีการงดเว้นจากการพูดเท็จมากกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับคู่สมรส ส่วนด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ด้านการงดเว้นจากการประพฤติผิดในทางประเวณี และด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางส่งเสริมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอ ปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ ดังนี้

1) ด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ได้แก่ ควรมีการอบรมสร้างความเข้าใจในหลักเบญจศีลเบญจธรรม ควรพยายามปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรมให้มากขึ้น ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรม ลด ละ เลิก การทำลายความสุขของสัตว์ที่เกิดจากการส่งเสียงดัง เปียกเปียกที่อยู่อาศัย กักขังสัตว์ และควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมการช่วยสงเคราะห์สัตว์ที่อดอยาก ไร้เจ้าของ

2) ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ได้แก่ ควรมีความเคารพในสิทธิและทรัพย์สินของผู้อื่น ควรสอนเปรียบเทียบวิถีชีวิตของคนทำอาชีพไม่สุจริตและคนทำอาชีพสุจริต ควรส่งเสริมให้ลดละเลิกการเอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่นทั้งด้านทรัพย์สิน และโอกาสในการทำงาน ควรส่งเสริมให้ลดละเลิกการฉ้อโกง เปียดเบียนทรัพย์สินทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น

3) ด้านการงดเว้นจากการประพฤติดิตในทางประเวณี ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้มีการสำรวมในกามคุณ โดยให้ฟังธรรมทำให้สงบ ควรส่งเสริมให้ได้ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวเพื่อจะได้ไม่ประพฤตินอกใจสามีภรรยาตัวเอง ใช้กิจกรรมการเล่านิทานถึงผลของการผิดประเวณี ว่าจะได้รับผลคือตนรกและต้องป็นต้นจั่ว และอธิบายถึงการร่วมประเวณีกับหญิงที่บิดามารดาดูแลนั้นผิดศีลข้อ 3 นี้ด้วย

4) ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ ได้แก่ ควรหมั่นฝึกสติก่อนพูดอยู่เสมอ ควรอบรมชี้ให้เห็นถึงโทษและประโยชน์จากการใช้คำพูด ควรให้ได้ทำกิจกรรมส่งเสริมการพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์มีสาระต่อส่วนรวม ควรส่งเสริมให้ได้รับการฝึกทักษะการพูดที่ดีมีสาระ และอ่อนหวานต่อผู้อื่น ควรจัดกิจกรรมรณรงค์การพูดสุภาพ และอ่อนหวาน คำจริง คำสัตย์ ควรเปรียบเทียบให้ได้เห็นถึงความเหมือนกันของคนบ้ากับคนที่ชอบพูดเพ้อเจ้อ ไร้สาระ

5) ด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย ได้แก่ ควรมีความตระหนักว่าสุราเมรัยเป็นสิ่งที่นำชีวิตไปสู่ความหายนะ ควรส่งเสริมให้ได้รับรู้โทษและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากการเสพสุรา จัดกิจกรรมส่งเสริมการทำประโยชน์เช่นแข่งกีฬา ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ควรชี้ให้เห็นโทษของยาเสพติด คือ ทำให้มีเมามา ขาดสติ และมีความผิดทางกฎหมาย เกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น เมมาแล้วขับเกิดรถชนกันทำให้มีคนตาย หรือพิการ และควรใช้สื่อภาพและวิดีโอฉายให้ผู้สูงอายุได้ชมถึงอาการของผู้ติดยาเสพติด

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัย พบว่า การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอบางแพ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่มีพุทธศาสนาเป็นแนวทางดำเนินชีวิต ปรัชญา ชีวิตคนไทย วัฒนธรรม ประเพณี จริยธรรมล้วน สืบเนื่องมาจากปรัชญาทางพระพุทธศาสนา การมีความรู้ ความเข้าใจ

เรื่องจริยธรรมย่อมก่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติตนที่เหมาะสม เข้าใจทัศนคติและรูปแบบของการปฏิบัติตน เพื่อประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนากาย ความคิด จิตใจ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้เป็นผู้ที่มีจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม มีทัศนคติที่ถูกต้อง ค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม ย่อมสามารถนำไปพัฒนาด้านอื่นให้มีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความสำนึกในบทบาทของพุทธศาสนิกชนที่ดี แต่ก็มีบ้างที่ผู้สูงอายุบางกลุ่มไม่ค่อยได้เข้าวัดปฏิบัติธรรม เป็นประจำ ส่งผลให้การเข้าใจในหลักธรรมมีน้อย ดังนั้นส่งผลต่อการนำเอาหลักศีล 5 ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังจญาณประยุต สจจญาโณ (สังจาร์รักษ์) (พระครูสังจญาณประยุต สจจญาโณ, 2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรมของสมาชิกศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดมาตุคุณาราม ตำบลกระโสม อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม ของสมาชิกศูนย์บริการผู้สูงอายุ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล (อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล, 2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรักษาศีล 5 ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีล อยู่ในระดับมากที่สุด เหตุผลที่ไม่สอดคล้อง ด้วยความที่ประชาชนในตำบลป่าระกำเป็นคนมีอายุมากเป็นส่วนใหญ่ ความคิดหรือเหตุผลส่วนตัวที่ยึดมั่นในตนเองมาก จึงไม่ค่อยรับการสอนเท่าที่ควร ยึดมั่นในแนวคิดของตนเอง

2. ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตรประจำวันของผู้สูงอายุ ในตำบลป่าระกำ อำเภอดงหลวง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนอายุ 60 ปี และบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ต่างกัน ดังนี้

1) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอดงหลวง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศต่างกัน มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ด้านการงดเว้นจากการประพฤตินทางประเวณี ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ และด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล (อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล, 2549) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวน

หลวงกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่เพศมีความสัมพันธ์กับการรักษาสิลห้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปได้ว่า เพศต่างกันไม่มีผลต่อการรักษาสิล 5

2) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำสิล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการงดเว้นจากการประพฤติผิดในทางประเวณี ด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่มีการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีการงดเว้นจากการประพฤติผิดในทางประเวณี และมีการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัยมากกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษามัธยมศึกษาหรือ ปวช. หรือ ปริญญาตรีหรือปริญญาโท ส่วนด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล (อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล, 2549) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรักษาสิลห้า ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวงกรุงเทพมหานครซึ่งพบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการรักษาสิลห้า

3) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพก่อนอายุ 60 ปีต่างกัน มีการนำสิล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในปัจจุบันต่างกัน มีการนำสิล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับบุตรหลานหรือญาติพี่น้องมีการงดเว้นจากการพูดเท็จมากกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับคู่สมรส ส่วนด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ด้านการงดเว้นจากการประพฤติผิดในทางประเวณี และด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการวิจัย พบว่า แนวทางส่งเสริมการนำศิลป์ 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ ดังนี้

1) ด้านการงดเว้นจากปาณาติบาต ได้แก่ ควรมีการอบรมสร้างความเข้าใจในหลักเบญจศีลเบญจธรรม ควรพยายามปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรมให้มากขึ้น ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรม ลด ละ เลิก การทำลายความสุขของสัตว์ที่เกิดจากการส่งเสียงดัง เบียดเบียนที่อยู่อาศัย กักขังสัตว์ และควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมการช่วยสงเคราะห์สัตว์ที่อดอยาก ไร้เจ้าของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาพิชิตชัย ยมพาลไฟ (พระมหาพิชิตชัย ยมพาลไฟ, 2542) ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนะเรื่องศีล 5 ของชาวพุทธในสังคมไทย ปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะกรณีการฆ่าสัตว์” เมื่อปี พ.ศ. 2542 ผลการวิจัยทราบว่า การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์มีความสำคัญเพราะเป็นข้อปฏิบัติเพื่อความสงบสุข ป้องกันการเบียดเบียนชีวิตและความหวาดระแวงระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับสัตว์ และในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจหลักศีลข้อนี้ถูกต้องแต่ไม่สามารถจะปฏิบัติให้สมบูรณ์ได้ เพราะความจำเป็นในการดำรงชีวิต และเชื่อว่าการฆ่าสัตว์เป็นบาปมีผลทั้งในชาตินี้และชาติหน้า ผู้ที่ปฏิบัติที่ขาดความเข้าใจอย่างถูกต้องในการรักษาศีลจะเข้าใจว่าการรักษาศีลยากเกินไปจึงไม่รักษาศีล

2) ด้านการงดเว้นจากการลักทรัพย์ ได้แก่ ควรมีความเคารพในสิทธิและทรัพย์สินของผู้อื่น ควรสอนเปรียบเทียบวิถีชีวิตของคนทำอาชีพไม่สุจริตและคนทำอาชีพสุจริต ควรส่งเสริมให้ลดละเลิกการเอาเปรียบผู้อื่นทั้งด้านทรัพย์สิน และโอกาสในการทำงาน ควรส่งเสริมให้ลดละเลิกการฉ้อโกง เบียดเบียนทรัพย์สินทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น

3) ด้านการงดเว้นจากการประพฤติดินทางประเวณี ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้มีการสำรวมในกามคุณ โดยให้ฟังธรรมทำให้สงบ ควรส่งเสริมให้ได้ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวเพื่อจะได้ไม่ประพฤตินอกใจสามีภรรยาตัวเอง ใช้กิจกรรมการเล่านิทานถึงผลของการผิดประเวณีว่าจะได้รับผล คือ ตกนรกและต้องป่นต้นจ้าว และอธิบายถึงการร่วมประเวณีกับหญิงที่บิดามารดาดูแลนั้นผิดศีลข้อ 3 นี้ด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาปัญญา ชยปัญญา (พระมหาปัญญา ชยปัญญา, 2536) กาเมสุมิจฉาจารกับปัญหาวจรธรรมในสังคมปัจจุบัน พบว่ามูลเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ผิดศีลข้อกาเมสุมิจฉาจารนั้นมาจาก

องค์ประกอบภายใน คือ กิเลสตัณหาที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจเรียกว่า กิเลสสามและองค์ประกอบภายนอก คือ สิ่งแวดล้อมคือตัวบุคคล โอกาสที่เอื้ออำนวย ค่านิยม เรียกว่า วัตถุกาม

4) ด้านการงดเว้นจากการพูดเท็จ ได้แก่ ควรหมั่นฝึกสติก่อนพูดอยู่เสมอ ควรอบรมชี้ให้เห็นถึงโทษและประโยชน์จากการใช้คำพูด ควรให้ได้ทำกิจกรรมส่งเสริมการพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์มีสาระต่อส่วนรวม ควรส่งเสริมให้ได้รับการฝึกทักษะการพูดที่ดีมีสาระ และอ่อนหวานต่อผู้อื่น ควรจัดกิจกรรมรณรงค์การพูดสุภาพ และอ่อนหวาน คำจริง คำสัตย์ ควรเปรียบเทียบให้เห็นถึงความเหมือนกันของคนบ้ากับคนที่ชอบพูดเพ้อเจ้อ ไร้สาระ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมพงษ์ ดิกขธมโม (พระสมพงษ์ ดิกขธมโม, (ราชเจริญ), 2541) เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมุสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาท พบว่า มุสาวาทก่อให้เกิดความทุกข์สับสนวุ่นวายขึ้นในสังคม ทางพุทธปรัชญามีทรรศนะว่าการมุสาวาทเป็นการทำกรรมอย่างหนึ่งที่เรียกว่า วจกรรม คือ ทำความชั่วทางวาจา เป็นการทำลายตัวเองทำลายผู้อื่น ทำลายสังคม ทำลายเศรษฐกิจ ทำลายการเมือง ทำลายชาติ

5) ด้านการงดเว้นจากการดื่มสุราเมรัย ได้แก่ ควรมีความตระหนักว่า สุราเมรัยเป็นสิ่งที่นำชีวิตไปสู่ความหายนะ ควรส่งเสริมให้ได้รับรู้โทษและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากการเสพสุรา จัดกิจกรรมส่งเสริมการทำประโยชน์เช่น แข่งกีฬา ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ควรชี้ให้เห็นโทษของยาเสพติด คือ ทำให้มีหนี้เมา ขาดสติ และมีความผิดทางกฎหมาย เกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น เมาแล้วขับเกิดรถชนกันทำให้มีคนตาย หรือพิการ และควรใช้สื่อภาพและวิดีโอายให้ผู้สูงอายุได้ชมถึงอาการของผู้ติดยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสำรวย ญาณส่วโร (พินดอน) (พระมหาสำรวย ญาณส่วโร, (พินดอน), 2542) เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากการกล่าวละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย งานวิจัยนี้พบว่า สรุปคือ 1) ปัญหาที่มีต่อสังคมไทย ทำลายสุขภาพกายและสุขภาพจิต 2) ความหมายของสุรา เมรัย 3) แรงจูงใจที่มีทั้งแรงจูงใจภายใน มีอวิชชาเป็นตัวนำ แรงจูงใจภายนอกจากปัจจัยภายนอกเป็นสิ่งแวดล้อมทัศนคติ ค่านิยมทางสังคม 4) ผลกระทบแก่สังคมไทยโดยรวมมีประเด็นทางด้านสังคมคือก่อความเดือดร้อนเบียดเบียนคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม และด้านตัวเอง ทำให้เสื่อมเสียเกียรติยศเสียสุขภาพด้านภูมิธรรม เป็นโทษทางธรรมที่ให้ผลในชาตินี้เป็นกรรมที่ให้ผลในชาติต่อ ๆ ไป 5) วิธีการแก้ไขปัญา ตามหลักพุทธธรรม ได้เสนอให้แก้ไขปรับสภาพชีวิตโดยใช้โยนิโสมนสิการของตนเอง และแก้ไขที่สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีกัลยาณมิตร

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ ดังนี้

1. ด้านการดเว้นจากปาณาติบาต พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสัจจญาณประยุต สจจญาณ (สัจจารักษ์) (พระครูสัจจญาณประยุต สจจญาณ, 2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรมของสมาชิกศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดมาตุคนาราม ตำบลกระโสม อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา” ผลการศึกษามีผู้พบว่าการปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม ของสมาชิกศูนย์บริการผู้สูงอายุ ด้านปาณาติบาตกับเมตตากฎา อยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคณย์ จำนงจิต (สมคณย์ จำนงจิต, 2553) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิต ชะอวดพัฒนา จำกัด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ศุภนิมิตชะอวดพัฒนา จำกัด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านห้ามฆ่าสัตว์ อยู่ในระดับมาก เหตุผลที่ไม่สอดคล้อง ด้วยความที่ ประชาชนในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน และสวนผลไม้ การฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นสิ่งที่เลี่ยงได้ยาก ซึ่งทำให้ต่างจากพื้นที่อื่นที่ได้ศึกษากันไว้

2. ด้านการดเว้นจากการลักทรัพย์ พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ พุ่มทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาภาคสมทบ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช” ผลการวิจัยพบว่า การนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษาภาคสมทบ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านอทินนาทาน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการดเว้นจากการประพฤติดินทางประเวณี พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาปัญญา ชยปัญญา (พระมหาปัญญา ชยปัญญา, 2536) กาเมสุมิฉนจารกับปัญหาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน พบว่า

มูลเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ผิดศีลข้อกาเมสุมิจนจารนั้นมาจาก องค์ประกอบภายใน คือ กิเลสตัณหาที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจเรียกว่า กิเลสกาเมและองค์ประกอบภายนอก คือ สิ่งแวดล้อมคือตัวบุคคล โอกาสที่เอื้ออำนวย ค่านิยม เรียกว่า วัตถุกาเม

4. ด้านการตรวจค้นจากการพูดเท็จ พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอบางแพ จังหวัดนครราชสีมา มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และทุกข้อ ผู้สูงอายุมีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมพงษ์ ดิกขธมโม (พระสมพงษ์ ดิกขธมโม, (ราชเจริญ), 2541) เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมูสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาท พบว่า มูสาวาทก่อให้เกิดความทุกข์สับสนวุ่นวายขึ้นในสังคม ทางพุทธปรัชญามีทรรศนะว่าการมูสาวาทเป็นการทำกรรมอย่างหนึ่งที่เรียกว่า วาจากรรม คือทำความชั่วทางวาจา เป็นการทำลายตัวเองทำลายผู้อื่น ทำลายสังคม ทำลายเศรษฐกิจ ทำลายการเมือง ทำลายชาติ

5. ด้านการตรวจค้นจากการดื่มสุราเมรัย พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลป่าระกำ อำเภอบางแพ จังหวัดนครราชสีมา มีการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสำรวย ญาณส่วโร (พระมหาสำรวย ญาณส่วโร, (พินดอน), 2542) เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากการกล่าวละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย งานวิจัยนี้พบว่า สรุปคือ

- 1) ปัญหาที่มีต่อสังคมไทย ทำลายสุขภาพกายและสุขภาพจิต
- 2) ความหมายของสุรา เมรัย
- 3) แรงจูงใจที่มีทั้งแรงจูงใจภายใน มีอริชาเป็นตัวนำ แรงจูงใจภายนอกจากปัจจัยภายนอกเป็นสิ่งแวดล้อม ทัศนคติ ค่านิยมทางสังคม
- 4) ผลกระทบแก่สังคมไทยโดยรวมมีประเด็นทางด้านสังคมคือก่อความเดือดร้อนเบียดเบียนคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม และด้านตัวเอง ทำให้เสื่อมเสียเกียรติยศ เสียสุขภาพด้านภูมิธรรม เป็นโทษทางธรรมที่ให้ผลในชาตินี้เป็นกรรมที่ให้ผลในชาติต่อ ๆ ไป
- 5) วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามหลักพุทธธรรม ได้เสนอให้แก้ไขปรับสภาพชีวิตโดยใช้โยนิโสมนสิการของตนเอง และแก้ไขที่สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้เกี่ยวข้องในตำบลปาระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ฝึกสติ อบรมกรรมฐานเป็นประจำ
2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้เกี่ยวข้องในตำบลปาระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเป็นวิทยากรอบรมอาชีพแก่คนหนุ่มสาวในชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการละเว้นจากการเสพสุราของผู้สูงอายุในตำบลปาระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ควรศึกษาทัศนคติที่มีต่อการละเว้นจากการชักชวนผู้อื่นไปร่วมเสพสุราของผู้สูงอายุในตำบลปาระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- พระครูสังจญาณประยุต สจจญาณโณ. (2554). *การปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม ของสมาชิกศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดมาตุคุณาราม ตำบลกระโสม อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา*. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาปัญญา ชยปัญโญ. (2536). *กาเมสุมิฉาจารกับปัญหาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาพิชิตชัย ยมपालไฟ. (2542). *การศึกษาทัศนะเรื่องศีล 5 ของชาวพุทธในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาเฉพาะกรณีการฆ่าสัตว์*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาสำราญ ญาณส่วโร, (พินดอน) . (2542). *การศึกษาผลกระทบจากการกล่าวละเมิดศีลข้อที่ 5 ที่มีต่อสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมพงษ์ ดิกขธมโม, (ราชเจริญ). (2541). *การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมูสาวาทในพุทธปรัชญาเถรวาท*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย . (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- วิทยาลัยสงฆ์ธรรมจักรเชียงใหม่. (2545). *หนังสือธรรมจักรเชียงใหม่*. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์
นันทพันธ์พรินตติ้ง จำกัด.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2549). *การวิจัย*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์หมามุกรราชวิทยาลัย.
- สมคณย์ จำนงจิต. (2553). *การนำศิลปะ 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ศุภนิมิตชะอวดพัฒนา จำกัด อำเภอลำปลายสมเด็จ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครปฐม: โรง
พิมพ์หมามุกรราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารตำบลป่าระกำ อำเภอลำปลายสมเด็จ จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2554). *ข้อมูลสถิติ
ผู้สูงอายุตำบลป่าระกำ ณ เดือนมีนาคม 2554*. นครศรีธรรมราช: องค์การบริหาร
ตำบลป่าระกำ.
- อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล. (2549). *การรักษาศิลปะของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษา
เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร*. ชลบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยบูรพา.

การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหาร

เทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา

A AN APPLICATION OF DASAPITRAJADHAMMA (TEN RULES) FOR ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS IN SINGHANAKHON CITY MUNICIPALITY, SONGKHLA PROVINCE

กัณตณ หนูทองแก้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

พระครูปริยัติกิจจาภิรม

รองเจ้าคณะอำเภอสิงหนคร เจ้าอาวาสวัดเขาน้อย

ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของเทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงามและด้านอวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านอาชชวะ คือ ความซื่อตรงและด้านมัทวะ คือ ความอ่อนโยน ส่วนด้าน ตปะ คือ

ความเพียร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหา คือ การสงเคราะห์ประชาชนในชุมชนยังมีน้อย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและขาดความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ แนวทางแก้ไข คือ ควรสงเคราะห์บุคคลในชุมชน ได้แก่ เด็ก สตรี และคนชรา ควรให้การช่วยเหลือ สงเคราะห์ประชาชนอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชังและควรส่งเสริมความซื่อสัตย์และความโปร่งใสในการบริหารงาน

คำสำคัญ : หลักทศพิธราชธรรม, การบริหารงาน, ผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร, จังหวัดสงขลา

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. To study an application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province. 2. To compare an application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and incomes as differently. 3. To study the suggestions were concerned with problems and resolutions an application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province.

The research results found that.-

1. An application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province by overviews all ten aspects found that there were at moderate level, when considered in each aspects found that the aspect of precept and the aspect of non-violence were the highest average, and followed up the aspect of honesty and politely and the aspect of self-control was the lowest average, classified in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and incomes found that by overviews were at moderate level.

2. The comparative results on application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province in term of occupations found that there were different as statistical significance at .05 but in terms of sexes, ages, degrees of education and incomes found that there were not different as statistical significance at .05.

3. The suggestions were concerned with problems and resolutions in application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province. The problems found that lack of social welfare, lack of self-sacrifice and lack of honesty in duty. The resolutions found that there should be more social welfare in community, i.e children, women, there should help them as equal without bias and there should promote honesty, and transparency in administration.

Keywords: Dasapitrajadhamma (ten rules), Administration, Administrators in Singhanakhon city

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยที่มีส่วนช่วยให้สังคมไทยมีความสันติสุข ช่วยสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย ที่ช่วยในการจรรโลงสังคม และสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ ด้วยการประคับประคองสังคมของประเทศให้เป็นปึกแผ่น เป็นศูนย์รวมทางด้านจิตใจของประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ และยังเป็นแหล่งหล่อหลอมเอกลักษณ์ของชาติโดยที่หลักคำสอนทางพุทธศาสนาได้สอนให้คนไทยมีนิสัยรักอิสระ มีจิตใจที่รักสงบและยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ รวมทั้งยังสอนให้คนเรามีจิตใจที่มีความเมตตา กรุณา เสียสละ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น (รัชนิกร เศรษฐ, 2532) นอกจากนี้ หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนายังช่วยทำให้เกิดความรู้จัก เข้าใจคนและชุมชน รวมทั้งจะช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกัน เกิดความสามัคคีอันเป็นพลังทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ตั้งไว้ได้ ทั้งนี้ก็เพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์ความทุกข์ยากเดือดร้อน อันเหตุจากประการต่าง ๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นในสังคม ให้บรรเทาเบาบางลง ในอันที่จะช่วยนำชาติ และสังคมไปสู่ความสงบร่มเย็นต่อไป (อรณี ฝูวรรณลักษณ์, 2538)

ทศพิธราชธรรม เป็นข้อปฏิบัติ ปฏิบัติชอบสำหรับพระมหากษัตริย์ที่ทรงใช้ปกครองพระราชอาณาจักร และเป็นหลักธรรมของผู้บริหารทุกระดับ ที่จะพึงใช้ประกอบการปฏิบัติงานของตน ให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวม (พระราชนิพนธ์, 2552) เป็นคุณธรรมที่โบราณบัณฑิตได้บัญญัติไว้ก่อนสมัยพุทธกาล ซึ่งพระมหากษัตริย์ในอดีตได้ทรงถือปฏิบัติมาเป็นพระราชจริยาวัตร แม้บุคคลผู้มิใช่พระเจ้าแผ่นดินก็ควรเจริญรอยตาม โดยนำเอาหลักธรรม 10 ประการนี้ มาปฏิบัติในการบริหารการปกครอง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดความสวัสดิ์ในสังคม ตามอุดมการณ์แห่งการปกครองอื่นๆ ขึ้นไป อันว่าคุณสมบัติของนักบริหารหรือนักปกครอง หรือ ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ตั้งแต่พระราชมหากษัตริย์ ตลอดจนนักบริหารหรือนักปกครองทั่วไป (พระพิจิตรธรรมพาที (ชัยวัฒน์ ธมมวาทโน), 2552) ผู้บริหารยังสามารถใช้หลักธรรม 10 ประการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรทุกระดับชั้น เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และสำเร็จตามเป้าหมาย

เทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา เป็นหน่วยงานของรัฐที่ใช้กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเพื่อให้องค์กรนั้นเกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งการบริหารงานที่ดี

จะต้องประกอบด้วยธรรมะเป็นข้อปฏิบัติในการทุก ๆ อย่างโดยเหมาะสม เช่น ในทางการปกครอง ทางการศึกษา ทางสังคม เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสุขความเจริญ เหมาะสมแก่สภาพการณ์สภาวการณ์ เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีที่จะให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปกครองในทางเกื้อกูลในทางก่อให้เกิดสุข เรียกล้วน ๆ ด้วยคำในปัจจุบันว่าด้วยความสุขความเจริญ นอกจากนี้ยังเป็นหลักธรรมที่นำไปปฏิบัติได้ตลอดไปทุกกาลสมัย ฉะนั้น หลักทศพิธราชธรรม จึงเน้นความสำคัญของผู้บริหารหรือเน้นที่ตัวผู้นำว่าต้องมีคุณสมบัติหรือมีคุณธรรมอะไรบ้างจึงจะนำประเทศชาติไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลวิจัยมาบูรณาการร่วมกับการบริหารงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร เพราะจะทำให้ทราบถึงปัญหาว่ามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขอย่างไร กับการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาร่วมพัฒนาการปกครองการบริหารในส่วนของผู้ทำหน้าที่ปกครองหรือนักบริหารให้ดียิ่งขึ้น และรู้แนวทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การคงไว้ซึ่งคุณภาพการบริหาร อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน เป็นเหตุเชื่อมโยงถึงความเป็นอยู่และความสามัคคีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา ทั้งหมด จำนวน 36, 233 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน

เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) มีเทคนิคและวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามลำดับโดยการเทียบบัญชีไตรยางศ์ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จนได้จำนวนครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F- test และเมื่อปรากฏว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 และเพศชาย จำนวน 185 คน คิดเป็น ร้อยละ 46.50

2) จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 30-45 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมาอายุ 46-60 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็น

ร้อยละ 26.00 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 และมีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50

3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมา มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50

4) จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง/เกษตรกร จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมา มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25 และมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00

5) จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 8,001-10,000 บาท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมา มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25 มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 และมีรายได้ไม่เกิน 8,000 บาท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงามและด้าน อวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ด้านอาชวะ คือ ความซื่อตรงและด้าน มัทวะ คือ ความอ่อนโยน ส่วนด้านตปะ คือ ความเพียรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

2) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านทาน คือ การให้ ส่วนด้านขันติ คือ ความอดทน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

4) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 อยู่ในระดับปานกลาง

5) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีเพศต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีรายได้ต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของ

ผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ด้านทาน คือ การให้ ได้แก่ ให้การสงเคราะห์ประชาชนในชุมชนยังมีน้อยและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงาม ได้แก่ เข้าร่วมประชุมไม่ตรงเวลา ด้านปริจาคะ คือ ความเสียสละ ได้แก่ ขาดความเสียสละต่อส่วนรวม ด้านอาชวระ คือ ความซื่อตรง ได้แก่ มีการช่วยเหลือ ดูแลประชาชนด้วยความเสียสละยังน้อยอยู่ ด้านมัทวะ คือ ความอ่อนโยน ได้แก่ ขาดความอ่อนน้อมและอ่อนโยน ด้านตปะ คือ ความเพียร ได้แก่ ขาดจิตสาธารณะในการทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม ด้านอักโกธะ คือ ความไม่โกรธ ได้แก่ บางครั้งใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ด้านอวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน ได้แก่ ขาดความรอบคอบในการบริหารงาน ด้านขันติ คือ ความอดทน ได้แก่ ขาดความมุ่งมั่นและความอดทนในการทำงาน ด้านอวิโรธนะ คือความเที่ยงธรรม ได้แก่ ขาดความยุติธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ด้านทาน คือ การให้ ได้แก่ ควรสงเคราะห์บุคคลในชุมชน ได้แก่ เด็ก สตรี และคนชรา และให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์ต่อประชาชนอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงาม ได้แก่ ควรเข้าร่วมประชุมตรงเวลา ด้านปริจาคะ คือ ความเสียสละ ได้แก่ สร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะในการบริหารประชาชนโดยไม่มุ่งหวังผลตอบแทน ด้านอาชวระ คือ ความซื่อตรง ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ และต้องมีความโปร่งใสในการบริหารงาน ด้านมัทวะ คือ ความอ่อนโยน ได้แก่ ควรมีความอ่อนโยนและปรารถนาดีในการบริการประชาชน ด้านตปะ คือ ความเพียร ได้แก่ ควรยึดมั่นในคุณงามความดี และมีจิตสาธารณะในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้านอักโกธะ คือ ความไม่โกรธ ได้แก่ ไม่ใช้อารมณ์ในการ

แก้ปัญหา ด้านอิทธิพล คือ ความไม่เปิดเผย ได้แก่ ควรมีความรอบคอบในการทำงาน ด้าน
ขันติ คือ ความอดทน ได้แก่ ควรสร้างความเข้มแข็งในกับตนเองและจัดความสำคัญของปัญหา
และปรับแผนงานให้เข้ากับปัญหาของท้องถิ่น ด้าน อิทธิพล คือ ความเที่ยงธรรม ได้แก่ ต้อง
ยึดมั่นในคุณธรรมเพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชน

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล
เมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี
แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของ ผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล
เมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลัก
ทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10
ด้าน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ คงเกิด (สุรินทร์
คงเกิด, 2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่
ของผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า
ประชาชนมีทัศนคติต่อผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด ในการนำหลักทศพิธราชธรรมมาปฏิบัติ
หน้าที่ของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง
ทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลัก ทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของ ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน ดังนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัด
สงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลัก

ทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ปฏิคม นวลละออง (ปฏิคม นวลละออง, 2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีความคิดต่อใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านทาน ด้านบริจาค ด้านอาชชวะ ด้านมัทวะ ด้านตปะ ด้านอักโธระ ด้านอวิหิงสา ด้านขันติ ด้านอวิโรธนะ แตกต่างกัน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ นำศักดิ์ คงนุ่น (นำศักดิ์ คงนุ่น, 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ปฏิคม นวลละออง (ปฏิคม นวลละออง, 2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงาน

ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีความคิดต่อใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านทาน ด้านบริจาค ด้านอาชวะ ด้านมัทวะ ด้านตปะ ด้านอภิกโรธะ ด้านวิหิงสา ด้านขันติ ด้านอวิโรธนะ แตกต่างกันโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันต่างมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นำศักดิ์ คงนุ่น (นำศักดิ์ คงนุ่น, 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันต่างมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ นำศักดิ์ คงนุ่น (นำศักดิ์ คงนุ่น, 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาเรื่อง “การนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา” ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารควรพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงาน ด้วยความโปร่งใส มั่นใจ และตรวจสอบได้ โดยการทำงานเพื่อประชาชนและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและส่วนรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานของผู้บริหารในการมุ่งมั่นทำงาน ด้วยความสุจริต รอบคอบให้สำเร็จตรงตามเวลา และนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงาน อาทิ หลักธรรมด้านตบะ หลักธรรมด้านอหิงสา

2. ควรศึกษาความมีคุณธรรมของผู้บริหารด้านการบริหารงานที่มีต่อประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

นำศักดิ์ คงนุ่น. (2550). การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- ปฎิคม นวลละออง. (2553). *การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระพิจิตรธรรมพาที (ชัยวัฒน์ ธมมวฑฒโน). (2552). *ธรรมวาทะ-ข้อคิด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เลี้ยงเชิงการพิมพ์.
- พระราชญาณวิสิฐ. (2552). *หลักธรรมาภิบาล และประมุขศิลป์: คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี พิมพ์ครั้งที่ 6*. ราชบุรี: โรงพิมพ์มูลนิธิพุทธภาวนาวิชาธรรมกาย.
- รัชนิกร เศรษฐ. (2532). *โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- สุรินทร์ คงเกิด. (2549). *ศึกษาการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อรณี ฝูงวรรณลักษณ์. (2538). *การเปิดรับ การคาดหวังประโยชน์ และความพึงพอใจ ในรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ของสมาชิกชมรมทางพระพุทธศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์
ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

THE STUDYING THE WAY OF LIFE ACCORDING TO
DITTHADHAMMIKATTHA PRINCIPLES OF PEOPLE IN
BANGSALA SUB-DISTRICT, PAKPANANG DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พระครูสิทธิธรรมภาณี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

สามารถ ทิพย์ฤทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน 3. เพื่อนำเสนอแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ จำนวน 2,824 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test ค่า F - test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านอุฏฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และด้านกัลยาณมิตตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชน ที่มี อายุ ระดับการศึกษาและ อาชีพ ต่างกัน โดยรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ ประชาชน ที่มีเพศ ต่างกัน โดยรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ รู้จักอดออม รายจ่ายต้องไม่เกินรายได้เพื่อป้องกันปัญหาการเป็นหนี้ รองลงมา คือ ยึดหลักการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรม และหลักเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ : การดำเนินชีวิต, หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์, ตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. To study the way of life based on Ditthadhammikatta principles of people in Bangsala sub-district Pakpanang district, Nakhon Si Thammarat province 2. To compare the way of life based on Ditthadhammikatta principles of people in Bangsala sub-district, Pakpanang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education and occupations as differently 3. To presented the way to promote the way of life based on Ditthadhammikatta principles of people in Bangsala sub-district, Pakpanang district, Nakhon Si Thammarat province. The populations were composed about 2,824 persons, sample size according to table measurement of Krejcie and Morgan, about 338 persons. The research instrument

was questionnaire. The statistics were applied in this research as follows, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and to test the difference of each mean by Scheffe's method.

The findings were as follows.

1. The way of life based on Ditthadhammikattha principles of people in Bangsala sub-district, Pakpanang district, Nakhon Si Thammarat province by overview was at more level, when considered in each aspect found that the aspect of Utthanasampada was the highest mean, followed up the aspect of Arakkhasampada and aspect of Kalayanamittata was the lowest mean.

2. The comparative results on the way of life based on Ditthadhammikattha principles of people in Bangsala sub-district, Pakpanang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of ages, degrees of education and occupations found that there were different as statistically significance at .001 by including. And in terms of sexes found that there were different as statistically significance at 0.05

3. The suggestions on the way to promote on the the way of life based on Ditthadhammikattha principles of people in Bangsala sub-district, Pakpanang District, Nakhon Si Thammarat province such as to be saved for demanding to avoid the debt in the future, and followed up the regarding on Buddha Dhamma principle and self-sufficiency economy.

Keywords: The way of life, Ditthadhammikattha, Bangsala sub-district, Pakpanang district, Nakhon Si Thammarat

บทนำ

ประเทศไทย เป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนาแม้พระพุทธองค์ตรัสรู้มาแล้วกว่า 2500 ปี แต่หลักธรรมที่พระพุทธองค์ตรัสรู้นั้นยังนำมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้ถึงปัจจุบันได้

หลักให้บุคคลรู้จักประมาณตนไม่ฟุ้งเฟ้อ สรุ่ยสร่าย จนเกินกว่าฐานะและ ความเป็นอยู่ของ ตนเองซึ่งสอดคล้องกับหลักในพระพุทธศาสนาที่นอกเหนือจากจะมีเป้าหมายให้ ฆราวาสรู้จัก แสวงหาทรัพย์รักษาทรัพย์ และจ่ายทรัพย์โดยมีปัญญาเห็นถูกต้องด้วยแล้ว ยังสอนให้บุคคล เป็นนายเหนือความทะยานอยากได้ อันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์เพราะหลักเศรษฐกิจธรรมดาเป็น เพียงการสนองความต้องการของคนในการบริโภคโภคทรัพย์ แต่หลักธรรมในพระศาสนาสอน ให้คนเราหาความสุขได้จากการบรรเทาความต้องการ หรือความทะยานอยากได้ที่ไม่จำเป็น หรือเกินจำเป็นให้น้อยลง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือความสุขจากการเสียสละ และตั้งตัวได้หรือ พึ่งตนเองได้ทางศีลธรรม คือการดำรงชีวิตที่ตรงตามคือ ธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้นหรือ ธรรมเพื่อเป็นไปในประโยชน์ปัจจุบัน ดังปรากฏในพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ธรรม 4 ประการ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) มี ดังนี้ 1. อุฏฐานสัมปทา คือ ความถึงพร้อมด้วยความหมั่น 2. อารักขสัมปทา คือ ความถึงพร้อมด้วยการรักษา 3. กัลยาณ มิตรตตา คือ ความเป็นผู้มีมิตรดี 4. สมชีวิตา คือ ความเป็นอยู่เหมาะสม

วิถีทางการดำรงชีวิตของประชาชนในตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัด นครศรีธรรมราช ก็พบกับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับอีกหลายพื้นที่ ของภาคใต้ และในประเทศไทยเช่นกันเพราะคนขาดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ 1. การ ขาดความพากเพียรในการทำงานหรือการ 2. การไม่รู้จักประหยัดทรัพย์มีการใช้จ่ายอย่าง ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น 3. มีการคบคนพาลเป็นเพื่อนชอบแนะนำไปในทางที่ผิดหรือที่ไม่ควร อาทิ เช่น แนะนำให้ไปเล่นการพนัน ให้ไปลักขโมย ให้กินยาบ้า ให้เสพยา ขวนไปดูดคร่ำ อนาคต เหล่านี้ถือว่าเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต และ 4. มีการใช้จ่ายทรัพย์เกินฐานะใช้ ชีวิตให้ไปตามกระแสนิยมของความต้องการ และไม่รู้จักเพียงพอไม่พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่เกิด ความอยากได้อยากมีอยากเป็นเกินฐานะของตนจึงทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต แต่ อย่างไรก็ดีตามปัญหาเหล่านี้ก็สามารถแก้ไขได้ด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือใช้ สติปัญญาในการคบคิดพิจารณา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการ ดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ มีความสำคัญในการดำเนินชีวิต สามารถนำหลักธรรมไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวัน และนำผลจากการ

วิจัยมาใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาชีวิตให้มีคุณภาพที่ดีงามและปฏิบัติถูกต้องตามหลักธรรมในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมไทย อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 720 หลังคาเรือน 2,824 คน แบ่งเป็นผู้หญิงจำนวน 1,479 คน และผู้ชาย จำนวน 1,345 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภopakพนัง (จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2556)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางศาลา อำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. , 1970) จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีระบบ (Systemtic random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำองค์ความรู้มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 338 ชุด ไปแจกให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจในการตอบแบบสอบถามก่อนและให้ลงมือตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง

2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test ค่า F - test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัย

1. การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุฏฐานสัมปทา (ความขยันหมั่นเพียรในการเลี้ยงชีพ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอารักขสัมปทา (การรักษาทรัพย์ที่หามาได้) และด้านกัลยาณมิตตตา (การคบคนดีเป็นมิตร) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช เปรียบเทียบโดยมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน ดังนี้

1) จำแนกตามเพศ พบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ทั้งเพศชาย และเพศหญิง โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศชายมีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้านอุฏฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอารักขสัมปทา และด้านสมชีวิตามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เพศหญิงมีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้านอุฏฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านสมชีวิตา และด้านกัลยาณมิตตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี โดยรวม มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุฏฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา แล ด้านสมชีวิตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มี อายุ 20-35 ปี มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุภูฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และ ด้านกัลยาณมิตตทา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มี อายุ 36 – 50 ปี มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุภูฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และด้านสมชีวิตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสมชีวิตามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และด้านกัลยาณมิตตทา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุภูฐานสัมปทามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอารักขสัมปทา และ ด้านกัลยาณมิตตทา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุภูฐานสัมปทามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และ ด้านกัลยาณมิตตทา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนปลายหรือเทียบเท่ามีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอุภูฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และด้านกัลยาณมิตตทา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีการศึกษา ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุภูฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกัลยาณมิตตทา และ ด้านสมชีวิตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอุภูฐานสัมปทามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และ ด้านกัลยาณมิตตทา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน อุภูฐานสัมปทา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา และด้านกัลยาณมิตตทา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4) จำแนกตามระดับอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีการดำเนินชีวิตตามหลัก ทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานสัมปทานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทาน และ ด้านสมชีวิตรามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีการดำเนินชีวิตตามหลักทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอารักขสัมปทานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านมาตรฐานสัมปทาน และ ด้านกัลยาณมิตรตมามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีการดำเนินชีวิตตามหลักทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานสัมปทาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ อารักขสัมปทาน และด้านกัลยาณมิตรตมามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ มีการดำเนินชีวิตตามหลักทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานสัมปทาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ อารักขสัมปทาน และ ด้านสมชีวิตรามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประชาชนที่เป็นนักเรียนนักศึกษา มีการดำเนินชีวิตตามหลักทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานสัมปทาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านอารักขสัมปทาน และด้านสมชีวิตรามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะแนวทางส่งเสริมมากที่สุด คือ ด้านสมชีวิตรามีค่าความถี่มากที่สุด คือ รู้จักอดออม รายจ่ายต้องไม่เกินรายได้เพื่อป้องกันปัญหาการเป็นหนี้ รองลงมา คือ ยึดหลักการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรม และหลักเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ พออยู่ พอมี พอใช้ เหลือกินขาย เหลือใช้แจก สิ้นค้าแลกสินค้า และช่วยกันฟื้นฟู อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการทำบุญชื้อครัวเรือน และรู้จักนิยมไทย ใช้ของไทย กินของไทย อดหนุนสินค้าในชุมชน

อภิปรายผล

1. การดำเนินชีวิตตามหลักทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ประชาชนในตำบล

บางศาลา อำเภอบางบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้รับการส่งเสริมในการดำรงชีวิต ที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักทฤษฎีมิกัตตประโยชน์ หรือ หลัก อุ อา กะ สะ หลักธรรมที่สอนให้ผู้ที่ปฏิบัติแล้วจะเกิดความสุขในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน และรวมไปถึงอนาคต เนื่องจาก หลักทฤษฎีมิกัตตประโยชน์ เป็นหลักธรรมที่สอนให้ผู้ที่ปฏิบัติประกอบกิจการหรือมีอาชีพที่สุจริต ถูกต้องทั้งทางกฎหมาย และศีลธรรมผลประโยชน์ที่ได้จากการประกอบกิจนั้น เป็นผลที่ได้ทันตาเห็นไม่ต้องรอถึงภายภาคหน้า ผลประโยชน์ที่ได้รับการประกอบกิจ อาจจะเป็นเงิน สิ่งของ ชื่อเสียง เกียรติยศ การยกย่องสรรเสริญ หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ว่าเป็นผลประโยชน์อาจเป็นวัตถุ หรือผลตอบแทนทางด้านจิตใจก็ได้ อาจเป็นสิ่งที่บุคคลทั่ว ๆ ไปปรารถนา การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะได้มาซึ่งประโยชน์นั้น จะต้องแสวงหาอย่างมีหลักการ และมีแผนการ ซึ่งหลักการและแผนการนี้ เรียกว่า ธรรมที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในปัจจุบัน อันมีอยู่ 4 ประการ คือ 1) ความขยันหมั่นเพียร 2) การรู้จักรักษาทรัพย์และประหยัด 3) คบคนดีเป็นมิตร และ 4) เลี่ยงชีพตามกำลังทรัพย์ที่หามาได้จากความหมายของหลักทฤษฎีมิกัตตสังวัตตนิกรม ทั้ง 4 ข้อนี้ เป็นหลักธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน และหลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้น คือหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าสอนให้ยึดหลักทางสายกลาง คือ ไม่ตึงและไม่หย่อนจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์สินี จันทร์วิภาติล (กานต์สินี จันทร์วิภาติล, 2550) ได้ศึกษาวิเคราะห์แบบวิธีคิดเพื่อการดำเนินชีวิตตามแนวพุทธศาสนา พบว่า โยนิโสมนสิการเป็นวิธีคิดที่มีเฉพาะในพระพุทธศาสนาและเป็นวิธีคิดที่ทำให้เกิดสภาวะรู้จริง รู้แจ้งและให้ผลเป็นความเห็นถูก (สัมมาทิฐิ) บทบาทสำคัญของโยนิโสมนสิการ คือ ทำหน้าที่เชื่อมต่อหลักธรรมกับการนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นกลไกสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด และกระบวนการนำหลักธรรมสู่ภาคปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ผู้สนใจใฝ่ธรรมจะต้องให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมสู่ภาคปฏิบัติหรือการนำหลักธรรมไปใช้ เพราะสิ่งนี้คือหัวใจสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ ดังนี้

1) ด้านอุฏฐานสัมปทา (ความขยันหมั่นเพียรในการเลี้ยงชีพ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในตำบลบางศาลา อำเภอบางบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความอดทนขยันหมั่นเพียรทำงานทุกอย่างในทางที่ชอบ

พยายามอดทนต่อความลำบากตรากตรำไม่ย่อท้อต่อหนาวและร้อนเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันนี้ งานทางพุทธทุกชนิดแม้จะเป็นงานที่ได้เงินง่าย ๆ ก็ไม่ยอมทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์จันทร์ โอสายไทย (พงษ์จันทร์ โอสายไทย, 2551) ได้ศึกษา“การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องสัมมาอาชีวะในพุทธปรัชญา” จากการศึกษา พบว่า หลักสัมมาอาชีวะในพุทธปรัชญานั้น คือ การเลี้ยงชีวิตในทางที่ชอบการไม่โกง หรือหลอกลวง การไม่ประจบสอพลอ การไม่บีบบังคับ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ และสัมมาอาชีวะของคฤหัสถ์ ได้แก่ การแสวงหารายได้โดยวิธีไม่ผิดกฎหมายผิดศีลธรรม ให้ประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น ซึ่งได้แก่ การเปิดโอกาส ในการพัฒนาชีวิตของตนให้เจริญก้าวหน้าขึ้นในด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ตลอดถึงไม่ผิดจารีตประเพณีซึ่งเป็น อาชีพที่วิญญูชนสรรเสริญ

2) ด้านอุฏฐานสัมปทา (ความขยันหมั่นเพียรในการเลี้ยงชีพ) ขวนขวายต่อสู้กับความยากลำบาก พบว่า ประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธานี เขมธมโม (จำปา) (พระธานี เขมธมโม (จำปา), 2540) ได้ศึกษา“สัมมาอาชีวะในพระพุทธศาสนา” จากการศึกษา พบว่า สัมมาอาชีวะเป็นมรรคปฏิบัติที่สำคัญข้อหนึ่งในมรรคมงคล 8 และเป็นมรรคปฏิบัติ ด้านศีลสิกขาเกื้อหนุนให้กระบวนการดำเนินชีวิต เป็นไปอย่างพอดีและสมดุลหลักการของสัมมาอาชีวะ หรือการเลี้ยงชีพชอบตามหลักพระพุทธศาสนาจะครอบคลุมกระบวนการดำเนินชีวิตทั้งทางกายทางวาจา และทางใจโดยมีเป้าหมายอยู่ที่ความสุขหรือประโยชน์ทั้งสามด้าน คือ ประโยชน์ตน (อัตตประโยชน์) ประโยชน์ผู้อื่น (ปรัตถประโยชน์) และประโยชน์ทั้งสองฝ่าย (อุภยัตถประโยชน์) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี หมอนทองแดง (ปราณี หมอนทองแดง, 2533) ได้ศึกษา“ทิศทางพึ่งตนเองในสังคมที่กำลังเปลี่ยนไป” ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเงื่อนไขที่ทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ และไม่ได้แบ่งออกเป็นปัจจัยภายในชุมชน คือ (1) ผู้นำชุมชน (2) แรงจูงใจ ของชาวบ้านที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ หรือองค์กรที่เสริมสร้างหลักประกันในชีวิต (3) โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ที่มีการประกอบกิจกรรมทางเกษตรหลายอย่างโดยเฉพาะระบบการเกษตรแบบไร่สวนผสม

3) ด้านอารักขสัมปทา การรักษาทรัพย์ที่หามาได้ขยันหมั่นเพียรพยายามสร้างอนาคต ชื่อเสียง หรือหาทรัพย์มาได้ ถ้าไม่รู้จักรักษาไว้ก็จะเสื่อมสลายหรือหมดไปอย่างรวดเร็ว

การรักษาชื่อเสียงนั้น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูโพธิธรรมานุกุล (บรรเทา ชุติน) (พระครูโพธิธรรมานุกุล (บรรเทา ชุติน), 2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทย ปัจจุบัน ว่าทุกคนที่เกิดมาต้องอาศัยเศรษฐกิจอยู่ทุกเมื่อ เศรษฐกิจนั้นจะมีประโยชน์นำมาใช้ได้ก็เพราะการผลิตขึ้นมา รู้จักรักษา รู้จักใช้ จึงจะคงอยู่ได้นาน ซึ่งก็คือให้รู้จักประหยัดนั่นเองถ้าไม่รู้จักประหยัดทรัพย์ที่หามาได้ก็หมด เสื่อมสูญไปได้ง่าย แต่ถึงอย่างไรเหตุของการเสื่อมสูญ โภคทรัพย์ก็มีอยู่หลายทางด้วยกัน ดังที่ปรากฏในกุสสูตร ความว่า เหตุปัจจัย 8 อย่างเพื่อความคับแค้นแห่งสกุลทั้งหลาย คือ สกุลทั้งหลายถึงความคับแค้นจาก 1) พระราชา 2) จากโจร 3) จากไฟ 4) จากน้ำ 5) ทรัพย์ที่ฝังไว้เคลื่อนจากที่ 6) ย่อมวิบัติเพราะการงานที่ประกอบไม่ดี 7) ทรัพย์ในสกุลเกิดเป็นถ่านไฟ และ 8) คนในสกุลใช้จ่ายโภคทรัพย์เหล่านั้นฟุ่มเฟือยให้พินาศสูญหายไป การประหยัดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เราจะมีชีวิตราบรื่นปกติสุขได้ ก็ต้องรู้จักใช้เงินทองอย่างประหยัด ใช้แต่ในสิ่งที่จำเป็นแก่การครองชีพของเรา ไม่ใช่จ่ายโภคทรัพย์ฟุ่มเฟือยให้พยายามใช้จ่ายให้พอเหมาะกับรายได้ของเรา นอกจากนั้น บุคคลที่ทำการประหยัดให้ได้จึงพยายามเว้นจาก อบายมุข 6 (ช่องทางของความเสื่อม, ทางแห่งความพินาศ, เหตุย่อยยับแห่งโภคทรัพย์)

4) ด้านกัลยาณมิตรตตา (การคบคนดีเป็นมิตร) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ตำบลบางศาลา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนหนึ่งยังละเลยต่อการเป็นมิตรเป็นเพื่อนบ้านที่ดี ดังคำพังเพยที่ว่า “มีเพื่อนบ้านที่ดี ดีกว่ามีรั้วบ้านที่แข็งแรง” การขาดความสามัคคีส่วนหนึ่งมีผลมาจากทางการเมืองประชาชนขาดความรักสามัคคี แบ่งฝัก แบ่งฝ่าย แบ่งแยกสีเสื้อกันขาดจิตสำนึกที่จะรับผิดชอบ เบียดเบียนคนอื่น ปิดกั้นโอกาสคนอื่นดังจะเห็นได้จากข่าวอาชญากรรมต่าง ๆ ทางการเมืองจึงกลายเป็นการปิดโอกาสการทำงานของคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิพร อ่อนคำ (สิทธิพร อ่อนคำ, 2531) ได้วิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านพรหมวิหารสี่กับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ” ผลการวิจัยพบว่าคุณธรรมด้านพรหมวิหารสี่ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้นำมาศึกษา ปรากฏว่า คุณธรรมด้านพรหมวิหารสี่ ทั้งสี่ด้าน

อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้นำมาศึกษา ปรากฏว่า พฤติกรรมผู้นำทั้ง 2 มิติ อยู่ในระดับปานกลาง การคบคนดีเป็นมิตรการคบคนดีเป็นมิตร รู้จักเสวนา คบหาไม่คบไม่เอาอย่างผู้ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย เลือกเสวนาศึกษาเยี่ยงอย่าง พบว่า ประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางพาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะประชาชนยังมีปัญหาอุปสรรคที่จะยินดี ในการคบมิตร อันเกี่ยวเนื่องในปัจจุบันความคิดเห็นทางการเมืองมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน สร้างความแตกแยกในหมู่ประชาชนเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่เป็นอย่างมาก จากการขาดความสามัคคี ขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาจุลศักดิ์ อจิรวทฒโน (พระมหาจุลศักดิ์ จิรวทฒโน (รณน้อย), 2547) “การศึกษาแนวความคิดและวิธีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแนวพุทธของปราชญ์อีสาน” พบว่า หลักพุทธธรรมมีส่วนที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนเกี่ยวกับเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการผลิต การบริโภค การซื้อขายแลกเปลี่ยน เช่น หลักความสุขของคฤหัสถ์ หลักปัจจัย 4 หลัก เป้าหมายของการบริโภค หลักการจัดสรรทรัพย์ หลักอิทธิบาท 4 หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรม 4 และ หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นต้น

5) ด้านสมชีวิตา การเลี้ยงชีพตามกำลังทรัพย์ที่หามาได้ ความเป็นอยู่พอเพียงตามอัตภาพอย่างสมเหตุสมผล ตามฐานะของตน ไม่ฟุ่มเฟือยมีความเป็นอยู่พอเพียงตามอัตภาพตามฐานะของตน โดยรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางพาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาจรัญ วิจารณ์เมธี (นิลาพันธ์) (พระมหาจรัญ วิจารณ์เมธี (นิลาพันธ์), 2541) ได้วิจัย “ทัศนะเรื่องสันโดษในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท และ ได้วิเคราะห์หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับสันโดษ และคุณค่าของสันโดษทางจริยธรรม” พบว่า การใช้หลักสันโดษในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และการเมืองนั้น ต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาจิตใจของผู้บริหารเป็นอันดับแรก จากนั้นค่อยขยายผลมาสู่ครอบครัว หมู่บ้าน และสังคม เป็นการสร้างนิสัยของแต่ละคนให้รู้จักสันโดษ รู้หน้าที่ของตนในการแก้ปัญหาโดยใช้สารูปปสันโดษ 3 อย่าง คือ 1) ความเหมาะสมโดยปริมาณ 2) ความเหมาะสมโดยคุณภาพ 3) ความเหมาะสมโดยธรรม ในการหาเลี้ยงชีพโดยชอบธรรม เว้นจาก

มิจฉาชีพ ไม่ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรมตามหลักสัมมาอาชีวะ เพราะฉะนั้นการเลี้ยงชีวิตที่ถูกต้อง ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผู้นำชุมชนควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และส่งเสริมให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยบรรจุกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมไว้ทั้งในแผนพัฒนาระยะยาว และแผนปฏิบัติการ ประจำปีของตำบลบางศาลา เพื่อให้ประชาชนซึมซับการปฏิบัติตามหลักธรรมดังกล่าว และรวมทั้งหลักธรรมข้ออื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ต่อไป
2. การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช บางด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่าสถิติค่อนข้างต่ำ ผู้นำชุมชนควรมีการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ด้านอนุฐานสัมปทาของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช”
2. ควรมีการศึกษา เรื่อง “พฤติกรรมการคบมิตรของประชาชนตำบลบางศาลา อำเภอบางแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช”

เอกสารอ้างอิง

Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. . (1970). *Determinining Sample Size for Research Activities*.

- กานต์สินี จันทรวินาตติก. (2550). *การศึกษาวิเคราะห์ระบบวิธีคิดเพื่อการดำเนินชีวิตตามแนวพุทธศาสนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปราณี หมอนทองแดง. (2533). *ทิศทางการพึ่งตนเองในสังคมที่กำลังเปลี่ยนไป*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอบางพลี จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2556). ข้อมูลพื้นฐานฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอบางพลี จังหวัดนครศรีธรรมราช. บางพลี , นครศรีธรรมราช , ภาคใต้.
- พงษ์จันทร์ โอสายไทย. (2551). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์ เรื่องสัมมาอาชีวะในพุทธปรัชญา*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- พระครูโพธิธรรมานุกุล (บรรเทา ชุตินฺ). (2554). *ศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธานี เขมธมโม (จำปา). (2540). *ศึกษาสัมมาอาชีวะในพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาจรัญ วิจารณเมธี (นิลาพันธ์). (2541). *การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรัชญาเรื่องสันโดษในพระพุทธศาสนาเถรวาท*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาจุลศักดิ์ จิรวทมน (รณน้อย). (2547). *แนวคิด และวิธีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแนวพุทธของปราชญ์อีสาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สิทธิพร อ่อนคำ. (2531). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านพรหมวิหารสี่กับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ*. ชลบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยบูรพา.

ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ
วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
THE BUDDHIST'S OPINIONS TOWARD SERVICE PROVIDING
ACCORDING TO SANGAHAVATTHU PRINCIPLE
WAT HONGPRADITTHARAM, HAD YAI DISTRICT,
SONGKHLA PROVINCE

พระครูวาทีธรรมวิรักษ์

รองเจ้าคณะตำบลพะวง เจ้าอาวาสวัดแหลมพ้อ จังหวัดสงขลา

พระพันธ์ ธมมวิโส (อนันตะพงศ์)

วัดหงส์ประดิษฐารามอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 550 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคริจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 226 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test, ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านปิยะวาจา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.08$) รองลงมา คือ ด้านทาน ($\bar{X}= 4.06$) และด้านอัตถจริยา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}= 3.97$) และเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน พบว่า พุทธศาสนิกชนที่มีอายุต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพุทธศาสนิกชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พุทธศาสนิกชนได้เสนอแนะการให้บริการด้านทาน มากที่สุด ได้แก่ วัดควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้มีการทำบุญตักบาตร ให้ทาน ในวันสำคัญต่างๆ รองลงมา วัดควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในงานพิธี เช่น เต็นท์ เก้าอี้ ควรมีระเบียบการพิธีการให้ชัดเจนและเป็นไปในทางเดียวกัน

คำสำคัญ : การให้บริการ, สังคหวัตถุ, วัดหงษ์ประดิษฐาราม จังหวัดสงขลา

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. To study the Buddhist's opinion toward service providing to Sangahavatthu principle, Wat Hongpradittharam, Had Yai district, Songkhla province. 2. To compare the Buddhist's opinion toward service providing according to Sangahavatthu principle in terms of sexes ages, degrees of education, occupations and monthly incomes as differently, and 3. To study the suggestion on the way to promote on service providing according to Sangahavatthu, Wat Hongpradittharam, Had Yai district, Songkhla province. The populations there are 550 persons, sample size by Krejcie and Morgan's table measurement, the samples were 226 persons, sampling by convenience sampling, data collection by questionnaire. The statistics were

applied as follows; frequency, percentage, arithmetic means, standard deviation, t-test, f-test. The arithmetic mean in each pair by LSD method (Least Significant Diligence)

The findings were as follows.

1) The Buddhist's opinion toward service providing according to Sanghavatthu principle, Wat Hongpradittharam, Had Yai district, Songkhla province by overview was at more level ($\bar{x} = 3.93$) when considered in each aspect found that the aspect of Piyavaja was the highest mean ($\bar{x} = 4.08$) and followed up the aspect of Dana ($\bar{x} = 4.06$) but the aspect of Atthajariya was the lowest mean ($\bar{x} = 3.97$) and when classified in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that by overview was at more level.

2) The comparative result on Buddhist's opinion toward service providing according to Sanghavatthu principle, Wat Hongpradittharam, Had Yai district, Songkhla province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that in terms of ages by overview and the aspect of Dana, The aspect of Piyavaja and the aspect of Atthajariya there were difference as statistically significance at 0.01 and in terms of degrees of education in the aspect of Dana there were difference as statistically significance at 0.05

3) The suggestion on the way to promote on service providing according to Sanghavatthu Wat Hongpradittharam, Had Yai district, Songkhla province found that the aspect of Dana was the highest frequency i.e. the temple should promote and activity arrangement for arms around, giving Dana, merit making in the holy day and followed up the temple should provide accommodation to people in any ceremony i.e. tent, chair these should have regarded on regulations as clear and unity.

Keywords : Service Providing , Sanghavatthu, Wat Hongpradittharam Songkhla province

บทนำ

ปัจจุบันโลกแห่งการบริการเป็นสัญลักษณ์ขององค์กรที่มีให้บริการเป็นสำคัญ องค์กรใดสามารถสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการได้และรักษาผู้ใช้บริการเหล่านั้น ให้ผูกพันอยู่กับองค์กรได้นาน สิ่งเหล่านั้นจะบ่งบอกถึงความสำเร็จขององค์กรได้เป็นอย่างดี แม้จะเป็นองค์กรที่จัดการเพื่อการกุศล ก็ต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการให้บริการ การให้บริการที่ดีควรมีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของการจัดการ งานบริการที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาทำความเข้าใจพุทธศาสนิกชนของการบริการ จึงเป็นเรื่องสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริการทุกระดับ รวมทั้งองค์กรหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการบริการทุกประเภท เพื่อที่จะให้การบริการสามารถบรรลุเป้าหมาย และสร้าง ความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ใช้บริการ การบริการที่ดีจะช่วยให้บุคคลและองค์กรประสาน ความสำเร็จในที่สุด

หลักพุทธธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของพุทธศาสนิกชนไว้ได้ ได้แก่ หลักสังคหัตถ์ 4 (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี , หลักการสงเคราะห์ ประกอบด้วย 4 ประการ ก็คือ 1. ทาน (การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน 2. ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ (วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดเต็มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพไพเราะ อ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม) 3. อัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริม ในทางจริยธรรม) 4. สมานัตตตา (ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอด้วยปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอ กันในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี (มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, 2539) หลักธรรมดังกล่าวนี้จะเป็นคุณค่าและเป็นประโยชน์เพื่อดำนำไปประยุกต์ใช้ใน กิจกรรมของวัดหรือองค์กรต่าง ๆ ได้

วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา จึงเป็นองค์กรการกุศลตามหลักพระพุทธศาสนาที่ให้บริการ ด้านการบำเพ็ญกุศลแก่พุทธศาสนิกชนอยู่ทั่วไปทั้งในวันปกติ และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อีกทั้งวันสำคัญอื่นๆ เช่น วันสำคัญของแม่ “วันแม่” วันสำคัญของราชการ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้บริการด้านหลักธรรม ศาสนพิธี ด้านสถานที่ และอุปกรณ์สิ่งของเครื่องบริขาร ความสะดวกต่างๆ เพื่อบริการให้พุทธศาสนิกชนที่มาใช้บริการได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่ออำนวยความสะดวกตามความต้องการของพุทธศาสนิกชน ซึ่งเป็นภาระงานหลักของวัดหงส์ประดิษฐารามที่ต้องดำเนินการ ให้บริการด้วยคุณธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้พุทธศาสนิกชน ที่มารับบริการ มีความพึงพอใจ และยึดเหนี่ยวผูกพันกับวัด อันจะนำมาซึ่งความมั่นคง รุ่งเรือง และการรับบริการที่ดี โดยอาศัยหลักพุทธธรรมในการให้บริการสงเคราะห์

ดังนั้น ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลของพระพุทธศาสนา ที่ตั้งอยู่ใจกลางชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ซึ่งมีผู้ใช้บริการจำนวนมากและมีความหลากหลาย การให้บริการของวัดหงส์ประดิษฐาราม จะต้องให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาใช้บริการ เพื่อให้ถึงคุณภาพการให้บริการของวัด จึงนำหลักการสงเคราะห์ในทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลักสังคหวัตถุ มาใช้ในการสำรวจความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการ เพื่อนำผลวิจัยที่พบไปประยุกต์ใช้ในการบริการของวัดหงส์ประดิษฐาราม ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา ของพุทธศาสนิกชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุวัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การให้บริการแก่พุทธศาสนิกชนตามหลักสังคหวัตถุของวัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา ใน 4 ด้าน 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอรรถจริยา และ 4) สมานัตตตา
2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ พุทธศาสนิกชน ซึ่งเป็น อุบาสก อุบาสิกา ผู้มาใช้บริการ ในวัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 550 คน
3. ขอบเขตด้านสถานที่ ได้แก่ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพุทธศาสนิกชน อันได้แก่ อุบาสก อุบาสิกา ผู้มาใช้บริการ ในวัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 550 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (สงศรี ชมพวงค์, 2553) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งเป็น Non-probability โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลกับ พุทธศาสนิกชน อันได้แก่ อุบาสก อุบาสิกา ผู้มาใช้บริการ ในวัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ในวันเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนมีนาคม 2560 ถึง มิถุนายน 2560 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test, ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนใหญ่ จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดนัย วงศ์อมรอัครพันธ์ (ดนัย วงศ์อมรอัครพันธ์, 2553) ได้ทำ

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำตัวกฎหมายมีความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอติถจริยา และด้านสมานัตตตา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ราชันย์ ธงชัย (ราชันย์ ธงชัย, 2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยงาน สัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ที่พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน และสามารถแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านทาน พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมหมาย บัวจันทร์ (สมหมาย บัวจันทร์, 2551) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ด้านทาน อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ราชันย์ ธงชัย (ราชันย์ ธงชัย, 2551) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ที่พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านทาน มากเป็นอันดับแรก

2) ด้านปิยวาจา พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดดำเนิน) (พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดดำเนิน), 2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก.เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการศึกษาของ อิดารัตน์ ศิละวรรณโณ (อิดารัตน์ ศิละวรรณโณ, 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงาน

ส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ 4 กรณีศึกษา เขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พนักงานส่วนบุคคลมีความคิดเห็นว่าการบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านปิยาวาจา

3) ด้านอัตตจริยา พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตาม หลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระณปวร โสสิตธมโม (โหวาท) (พระณปวร โส สิตธมโม (โหวาท), 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4) ด้านสมานัตตตา พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตาม หลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มณีนุช ไพรดี (มณีนุช ไพรดี, 2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำ หลักสังคหวัตถุ 4 ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด (P.C.S.) ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของ พนักงาน บริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างสังคหวัตถุ 4 กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานพบว่า ปัจจัยด้านสมานัตตตา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัด หงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ของพุทธศาสนิกชนที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน พบว่า พุทธศาสนิกชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน (พันธ์จันทร์) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึง พอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลัก สังคห

วัตถุ 4 แตกต่างกัน (พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน (พันธ์จันทร์) , 2553) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อิตารัตน์ ศิละวรรณโณ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ 4 กรณีศึกษาเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (อิตารัตน์ ศิละวรรณโณ, 2553)

และพุทธศาสนิกชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พระครูปลัดวันชาติ วิชาโต (ยอดดำเนิน) (พระครูปลัดวันชาติ วิชาโต (ยอดดำเนิน), 2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ประชาชนที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน พระสัักชัย จิตตสุโณ (ลุ่มดี) (พระสัักชัย จิตตสุโณ (ลุ่มดี), 2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน (พันธ์จันทร์) (พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน (พันธ์จันทร์) , 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พุทธศาสนิกชนได้เสนอแนวทางส่งเสริมด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านทาน ได้แก่ วัดส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้มีการทำบุญตักบาตร ให้ทาน ในวันสำคัญต่างๆ รองลงมาวัดควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในงานพิธี เช่น เต้นท์ แก้วอี้ ควรมีระเบียบการพิธีการให้ชัดเจนและเป็นไปในทางเดียวกัน วัดควรจัดเตรียมสิ่ง

อำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับผู้ที่เข้ามาทำบุญ และ รวบรวมสิ่งของเหลือใช้ให้การสงเคราะห์แก่ผู้ยากไร้

2) ด้านปิยะวาจา ได้แก่ พระภิกษุที่มีหน้าที่รับผิดชอบ มีการช่วยเหลือแนะนำในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ รองลงมา พระภิกษุสามเณรได้ให้คำแนะนำอย่างสุภาพเมื่อญาติโยมมาทำธุระ และพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่ของวัดใช้วาจาที่สุภาพและเป็นประโยชน์แก่ศาสนิกชน

3) ด้านอัตถจริยา ได้แก่ การส่งเสริมการทำความสะอาดบริเวณวัด รองลงมาทางวัดอบรมและสอนธรรมแก่ประชาชนที่สนใจในเรื่องรู้เพิ่มเติม มีการพัฒนาสถานที่ต่างๆ ในวันสำคัญต่างๆ และวัดได้ช่วยเหลืออนุเคราะห์ในการบำเพ็ญกุศลศพไร้ญาติให้ฟรี

4) ด้านสมานัตตตา ได้แก่ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นสะท้อนปัญหาต่างๆ อย่างเป็นกัลยาณมิตร รองลงมา การเอาใจใส่ในการให้บริการด้วยความเสมอภาค และมีความเท่าเทียม มีการสั่งสอนเกี่ยวกับหลักการทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้อง และวัดให้บริการด้วยความเป็นกันเอง มีอัธยาศัยไมตรี ทำให้เกิดความเชื่อมโยง

อภิปรายผล

การศึกษา “ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

1) ด้านทาน พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 วัดหงส์ประดิษฐาราม อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมหมาย บัวจันทร์ (สมหมาย บัวจันทร์, 2551) วิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ด้านทาน อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ราชนันท์ ธงชัย (ราชนันท์ ธงชัย, 2551) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ

4 ของหน่วยงานสวัสดิ์อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ที่พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านทาน มากเป็นอันดับแรก

2) ด้านปิยะวาจา พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดคำเนิน) (พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดคำเนิน), 2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก.เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการศึกษาของ อิตารัตน์ ศิละวรรณโณ (อิตารัตน์ ศิละวรรณโณ, 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ 4 กรณีศึกษาเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พนักงานส่วนบุคคลมีความคิดเห็นว่างค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านปิยะวาจา

3) ด้านอัตถจริยา พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระณพวร โสสิตธมโม (โทวาท) (พระณพวร โสสิตธมโม (โทวาท), 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีนอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีนอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4) ด้านสมานัตตตา พุทธศาสนิกชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มณีนุช ไพรดี (มณีนุช ไพรดี, 2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง.การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด (P.C.S.) ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของ

พนักงาน บริษัท พรอพเพอร์ตี้แคร์ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคหวัตถุ 4 กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานพบว่า ปัจจัยด้านสมานัตตตา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการศึกษา พบว่า การแนะนำขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมทางด้านศาสนพิธี อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และจากข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการในการแนะนำขั้นตอนพิธีการในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา แก่พุทธศาสนิกชนที่มาใช้บริการ เพื่อความถูกต้องเหมาะสม
2. ควรมีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรของวัดคอยต้อนรับให้คำแนะนำด้วยมิตรไมตรี เพื่อให้ผู้มาใช้บริการของวัดรู้สึกอุ่นใจในการมาใช้บริการ และได้รับการที่ถูกต้องเหมาะสม มีคุณภาพ
3. การให้บริการด้วยความเป็นกันเอง มีอัธยาศัยไมตรี ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธามาก ซึ่งทางวัดควรมีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตบริการ เพื่อนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธา เมื่อจิตของผู้รับบริการตั้งอยู่ในศรัทธาแล้ว การประกอบกิจอันเป็นกุศลก็จะบรรลุผลที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มาใช้บริการ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้มาใช้บริการในเชิงลึก ซึ่งจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ วัดหงษ์ประดิษฐาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
3. ควรมีการขยายผลการศึกษา ให้ครอบคลุมวัดอื่นๆ ที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เพื่อพัฒนารูปแบบการให้บริการของวัดที่เหมาะสมกับความต้องการของพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

- दनय वुसुओरुओरुपुन. (2553). *ความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสัคหวัดดู 4*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิตารัตน์ ศิลวรรณโณ. (2553). *ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสัคหวัดดู 4 กรณีศึกษา เขตอำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ (ยอดดำเนิน). (2554). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของวัดนครสวรรค์ตามหลักสัคหวัดดู 4*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณพวร โสสิตรัตนโม (โทวาท). (2553). *ทัศนะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสัคหวัดดู 4 ของสถานีอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน (พันธ์จันทร์) . (2553). *ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสัคหวัดดู 4*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสัคชัย จิตตสุโก (ลุ่ยดี). (2554). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสัคหวัดดู 4 ของสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มณีนุช ไพรดี. (2552). *การนำหลักสัคหวัดดู 4 ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พรอพเพอร์ตี้ แคร่ เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด (P.C.S.)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชันย์ ธงชัย. (2551). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสัคหวัดดู 4 ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สงศรี ชมพวงค์. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์หมามกุฏราชวิทยาลัย .

สมหมาย บัวจันทร์. (2551). *การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

การศึกษาภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง
กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

TO STUDY THE WISDOM OF THE CARVE SHADOW PUPPET
CASE STUDY : CARVE SHADOW PUPPET COMMUNITY ENTERPRISE.
BANSUANJAN COMMUNITY, MUANG DISTRICT
NAKHON SI THAMMARAT

ทัตพงศ์ เทียวแสง

อุดมศักดิ์ เดโชชัย

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

เดโช แชน้ำแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง และแนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุงโดยรวมพบว่า รูปแบบของการแกะรูปผลิตภัณฑ์หนังตะลุงเป็นวัตถุดิบที่ได้มาจากหนังวัวเป็นหลัก ขั้นตอนการแกะรูปหนังตะลุงจะอาศัยช่างผู้มีความชำนาญในการแกะ และมีความเข้าใจในตัวละครของหนังตะลุงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์หนังตะลุงจะผลิตขึ้นตามความต้องการของตลาด และล้าไปตามวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

2. แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง พบว่า มีการพัฒนาสร้างสรรค์ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุงให้เหมาะกับยุคกับสมัยและเกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน สำหรับด้านการตลาดนั้นทางกลุ่มจะมีการออกงานสินค้า และผลิตภัณฑ์ และเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ทางกลุ่มมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นหลังเพื่อมิให้สูญหายและจะเน้นรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยหลากหลายเพื่อที่สนใจของลูกค้ามากยิ่งขึ้น การถ่ายทอดองค์ความรู้ ยังคงยึดหลักการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นอยู่และมีการเสริมสร้างองค์ความรู้ โดยการใช่วิธีการเปิดสอนหลักสูตรให้กับผู้ที่สนใจที่จะเรียนการแกะหนังตะลุง

สรุปได้ว่า การแกะรูปหนังตะลุงได้มีการพัฒนาประเภทผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย และยังเผยแพร่การถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่สนใจในงานด้านนี้ไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชนนักเรียนนักศึกษา และประชาชนทั่วไป

คำสำคัญ : ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง, วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง

ABSTRACT

This research to study the wisdom of carve Shadow puppet guidelines promote knowledge of the Case Study : Carve Shadow puppet Community Enterprise. Bansuanjan Community Muang District Nakhon Si Thammarat. This was qualitative research.

The results showed that

1. Wisdom of carve Shadow puppet overall found that model of carve Shadow puppet product made from the cow skin . Shadow puppets were carve by technicians who understand the character's shadow puppet. A variety of products are manufactured in accordance with the requirements of the market. Change following culture of the community.

2. Guidelines for promoting cognitive Shadow puppet carve that have developed innovative cognitive carve Shadow puppet suit the contemporary lifestyle and benefits. Using local knowledge as a basis for mark the group often hat to work out its products through online media and publishing It also found

that the group focused on the transfer of knowledge to future generations so that lost and will highlight products to a variety of colorful patterns to the attention of even more customers. The transfer of knowledge Maintains the principle is transmitted from generation to generation and enhancing knowledge. By means of courses for those interested in learning the carve shadow puppet.

in concluded that the Shadow puppet carving were developed a variety of product categories. And to disseminate knowledge to those interested in this field, whether it's young students and the general public.

Keywords : The wisdom of the carve Shadow puppet, Community Enterprise carve Shadow puppet.

บทนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ความสามารถ ทักษะ ความเชื่อและศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์เพื่อการดำรงชีวิต ที่สืบทอดกันมาแต่อดีตจนปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้ง การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการศึกษาได้ไม่ยาก เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่น สะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของชีวิต สังคม และในสภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และถ่ายทอดสืบทอดกันมาเป็นวัฒนธรรม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรม จึงต้องใช้ปัญญาค้นหาสิ่งที่มีอยู่แล้ว ฟันฟู ประยุกต์และประดิษฐ์เสริมสร้างสิ่งใหม่ บนรากฐานสิ่งเก่าที่ค้นพบนั้น นักฟันฟู นักประยุกต์ และนักประดิษฐ์คิดค้นทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเหล่านี้มีชื่อเรียกในเวลาต่อมาว่า “ปราชญ์ชาวบ้าน” หรือ “ผู้รู้ชาวบ้าน” และสติปัญญาที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์นี้เรียกว่า “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” หรือ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อคนไทยในการสร้างชาติ สร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของบ้านเมือง มีการดำรงวิถีชีวิตด้วยความสุขร่มเย็นอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ เพราะได้ใช้ภูมิปัญญาของตนมาตลอด ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งดังมีสารพอสรูปได้ดังนี้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างความภาคภูมิใจ และศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถปรับประยุกต์หลักธรรม คำสอนทางศาสนามาใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างความสมดุลระหว่างคน กับสังคมและ

ธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน และภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุคสมัย (คณะกรรมการดำเนินงาน และประสานงานวันอนุรักษ์มรดกไทย, 2541)

การแกะหนังตะลุง หรือการทำรูปหนังตะลุง เป็นงานหัตถกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงหนังตะลุงอันเป็นมรดกที่ชาวภาคใต้นิยมกันมาช้านานเป็นอย่างมาก จนถือได้ว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอีกส่วนหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวภาคใต้จำนวนช่างแกะหนังตะลุงหรือทำรูปหนังตะลุง ช่างแกะหนังตะลุงเป็นช่างศิลป์แขนงหนึ่งที่ได้รับการถ่ายทอดวิชา และกระบวนการผลิตจากบรรพบุรุษในลักษณะงานฝีมือในครอบครัว ระบบการให้การศึกษาเรียนรู้ก็เข้าลักษณะงานช่างศิลป์ไทยรุ่นโบราณ คือ ไม่มีหลักสูตร และระยะเวลาศึกษาที่แน่นอนตายตัวอาศัยความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างผู้ถ่ายทอดกับผู้รับการถ่ายทอดเป็นประการสำคัญ จนกระทั่งสามารถจะออกปฏิบัติงานด้วยตนเอง และยึดเป็นอาชีพได้ จึงจะถือว่าจบหลักสูตรวิชานี้ อาชีพช่างแกะหนังตะลุงในนครศรีธรรมราชในสมัยก่อนนั้นมีจำนวนน้อยอย่างยิ่ง เพราะอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนคณะหนังตะลุง หากมีคณะหนังตะลุงมาก อาชีพแกะหนังตะลุงก็พลอยดีตามไปด้วย แต่หากช่วงใดสังคมให้ความสนใจต่อมหรสพแขนงนี้น้อยอาชีพช่างแกะหนังก็ซบเซาลงไปด้วย การแกะหนังตะลุงในปัจจุบันไม่ได้แกะหนังตะลุงเพื่อการแสดงเพียงอย่างเดียว แต่ได้มีการแกะหนังตะลุง เพื่อจำหน่ายเป็นของที่ระลึก

วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ตั้งอยู่ บ้านสวนจันทร์ หมู่ที่ 5 ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2542 โดยมีนายทวี คงบุรี เป็นผู้ก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเพราะว่ามีความสนใจในการแกะหนังตะลุงจึงได้ฝากตัวเป็นศิษย์อาจารย์สมคิด ทองดี ได้ร่ำเรียนวิชาการแกะหนังตะลุงเป็นเวลา 2 ปี และได้แกะรูปไอ้ดู่เหว้าเป็นตัวแรก ซึ่งใช้เวลาแกะเพียง 1 วัน เมื่อฝึกฝนจนชำนาญ จึงยึดเป็นอาชีพ และได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนจนสามารถประกอบอาชีพได้ หนังตะลุงที่ผลิตออกมาทั้งสวยประณีตสวยงาม กลายเป็นสินค้าส่งออกที่มีคุณค่าและยังได้รับรางวัลจากสมเด็จพระราชินีในปี พ.ศ. 2547

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาต้องการศึกษาภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง ของวิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษ ที่ได้รับการถ่ายทอดมา และได้มีการพัฒนา

รูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เข้ากับยุคกับสมัยจึงทำให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย ให้เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางเป็นที่ต้องการของลูกค้าโดยที่ทำข้อมูลไว้ในวิจัยฉบับนี้จะได้ทราบถึงวิธีการแกะรูปหนังตะลุง ตลอดจนถึงแนวทางการส่งเสริมของกลุ่มผลิตภัณฑ์แกะหนังตะลุงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการแกะหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

การศึกษาภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10 คน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง จำนวน 7 คน ได้แก่ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง 1 คน และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง จำนวน 6 คน
2. ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ที่สนับสนุนในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง จำนวน 3 คน ได้แก่ ปลัดเทศบาลเมือง จำนวน 1 คน นักพัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน และนายหนังตะลุง จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัย นักวิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เตรียมตัวศึกษาทำความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษากำหนดวิธีการ และประเด็นที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้าน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

3. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตัวเอง โดยเตรียมแนวคำถามแบบครอบคลุมทุกรายละเอียดที่เกี่ยวกับการแกะรูปหนังตะลุง ช่วงแรกของการสัมภาษณ์จะเป็นคำถามทั่ว ๆ ไป หลังจากนั้นก็จะโยนคำถามเข้าหาประเด็นที่ต้องการ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ชัดเจน และมีความถูกต้องตรงตามความจริงทุกประการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลการศึกษาภูมิปัญญาการแกะหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เข้าไปสัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม โดยแรกๆ จะมีการแนะนำตัวเอง เพื่อให้ผู้ที่เราจะสัมภาษณ์ได้ทราบ และบอกวัตถุประสงค์ที่จะมาสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีจากเอกสาร ได้แก่ 1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง และ 2. เอกสารที่ได้รับจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง กรณีการลงภาคสนาม ได้แก่ 1. ผู้ศึกษาได้ประสานงานกับประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง 2. ในวันที่สัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้ไปชี้แจงเกี่ยวกับการตอบแบบสัมภาษณ์ และแจกแบบสัมภาษณ์ให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และ 3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสัมภาษณ์ ครบแล้ว ผู้ศึกษาจึงเก็บแบบสัมภาษณ์ ทำการตรวจสอบความเรียบร้อย อุปกรณ์ที่ใช้สัมภาษณ์คือ การจดบันทึก เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว สุดท้ายก็กลับมาเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์พรรณนา

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลทั้งจากเอกสาร และภาคสนามแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยสรุปเป็นภาพรวม เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาข้อมูลครั้งต่อไปในขณะเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลใดขาด หรือไม่ชัดเจนก็เก็บเพิ่มเติมต่อไปจนครบถ้วนของข้อมูลที่ได้นำมาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลจนเป็นปรากฏการณ์ออกมาให้สามารถอธิบายข้อเท็จจริง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามขอบเขตที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนที่สุดตามข้อมูลที่แท้จริง

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง กรณีศึกษา : วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุดิบ และอุปกรณ์แกะหนังตะลุง พบว่า การใช้หนังวัวมากกว่าหนังควาย เพราะหนังวัวเนื้อมันจะใสกว่าหนังควายสีมันจะมัว ๆ ชุบน้ำไปหน่อยเวลาตอนแกะ และเก็บรายละเอียดในการลงสีหนังวัวจะดูง่ายกว่าทางกลุ่มจึงใช้หนังวัวเป็นหลักในการแกะรูปหนังตะลุงอุปกรณ์ในการแกะหนังตะลุงอุปกรณ์แต่ละอย่างขึ้นอยู่กับว่าจะใช้เครื่องมือชิ้นนั้นในขั้นตอนไหน

2. ขั้นตอนการแกะหนังตะลุง พบว่า ขั้นตอนการแกะหนังตะลุง คือ 1. การร่างภาพ คือการวาดลวดลายรูปหนังตะลุงที่ต้องการโดยช่างต้องมีความประณีต และมีสมาธิสูงในการวาด 2. การแกะฉลุเป็นการต่อกลวดลาย โดยช่างควรมีความชำนาญความพิถีพิถันในการตอกเพื่อให้ได้ลายที่สวยงาม 3. การแกะรูปหนัง คือการใช้มีดชุดตามลายต่างๆ เพื่อที่จะได้ตัวหนังออกมา 4. การลงสีรูปหนัง ขึ้นอยู่กับลักษณะรูป และประโยชน์การใช้สอย รูปหนังสำหรับเชิดเล่นหนังตะลุงต้องการความเด่นสะดุดตา ช่างจะเลือกใช้สีฉูดฉาด 5. การตกแต่งรูปหนัง คือเอาไม้ดัดมาทาบกับตัวหนังแล้วใช้เอ็นร่อนตามอวัยวะของรูปหนังเพื่อให้เคลื่อนไหวได้เวลาเชิดแสดง

3. ประเภทของผลิตภัณฑ์หนังตะลุง พบว่า รูปแบบของผลิตภัณฑ์หนังตะลุง คือ การแกะหนังตะลุงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะหนังตะลุงที่ทางกลุ่มได้ทำขึ้น ก็จะมีการแกะรูปตัวหนังตะลุงทุกขนาด ภาพติดฝาผนังหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นภาพรามเกียรติ์ ภาพธรรมชาติแบบพวงกุญแจ ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งซื้อนำไปเป็นของที่ระลึก

ภาพประกอบ 1 แสดงตัวหนังตะลุง

ภาพประกอบ 2 แสดงผลิตภัณฑ์จากตัวหนังตะลุง

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาการแกะหนังตะลุง: กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ด้านแนวทางการอนุรักษ์การแกะหนังตะลุง พบว่า มีการส่งเสริมให้คนในชุมชนและเยาวชนได้สืบทอดภูมิปัญญาการแกะหนังตะลุง ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอนให้เยาวชนได้ฝึกทำ สอนให้เห็นคุณค่าของหนังตะลุง ในด้านกลุ่มชุมชนส่งเสริมให้ผลิตเป็นอาชีพ ส่งเสริมการตลาด ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์

2. ด้านการพัฒนาภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์ พบว่า การพัฒนาภูมิปัญญาเริ่มสร้างสรรค์ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง ให้เหมาะสมกับยุคสมัย และเกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต โดยใช้ภูมิปัญญาเป็นพื้นฐาน และส่งเสริมให้การนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อต่อยอดในการผลิต การตลาด และการบริหาร และการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการฟื้นฟูการแกะหนังตะลุง พบว่า การฟื้นฟูภูมิปัญญาการแกะหนังตะลุงจะเน้นให้การเผยแพร่ ภูมิปัญญาด้านการแกะรูปหนังตะลุง และการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาการทำศิลปหัตถกรรมการแกะรูปหนังตะลุง โดยการเก็บเกี่ยวข้อมูลจัดทำเป็นคู่มือให้กับคนรุ่นหลังสามารถนำภูมิปัญญาไปพัฒนาต่อไป

4. ด้านการตลาด พบว่า การตลาดส่วนใหญ่ของกลุ่มทางกลุ่มจะมีการจำหน่ายเองซึ่งหากผู้ที่มีความสนใจก็สามารถมาซื้อเองได้ที่ทางกลุ่มและจะส่งขายไปตามโรงแรมแถวกรุงเทพ และมีการออกงานที่เมืองทองทางกลุ่มก็ได้มีการพัฒนารูปแบบลวดลายใหม่ ๆ ให้มีความหลากหลาย เพื่อคนที่มาซื้อสินค้าจะได้มีรูปแบบให้เลือกซื้ออย่างหลากหลาย

5. ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ พบว่า การถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุงจะใช้วิธีการเปิดสอนหลักสูตรกับผู้สนใจที่จะเรียนการแกะหนังตะลุง

สามารถมาเรียนกับทางกลุ่มได้ โดยทางกลุ่มจะไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการเรียนซึ่งทางกลุ่มจะสอนจนจบหลักสูตร และสามารถนำความรู้ที่ได้มาประกอบอาชีพได้

อภิปรายผล

1. ภูมิปัญญาการแกะรูปหนังตะลุง กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2534) ได้กล่าวถึง ผู้แกะรูปหนังตะลุง หรือศิลปินจะต้องมีพื้นฐานความรู้ มีความคิด มีจินตนาการ และประสบการณ์ เมื่อแกะรูปออกมาแล้ว จะต้องสอดคล้องกับประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และการแต่งกายของท้องถิ่นนั้น ๆ การสร้างรูปหนังของไทยจากการสืบค้นได้พบว่า หนังไทยมีมาแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตามที่ปรากฏในสมุทรโฆษคณันท์ ลักษณะของรูปหนังเป็นแบบรูปหนังใหญ่ต่อมาอาจ จะเห็นว่ารูปหนังใหญ่รูปใหญ่มาก ทำด้วยทั้งผืน หากมีรูปมากก็ยากต่อการขนย้ายจึงค่อย ๆ ลดขนาดของรูปให้เล็กลงจากรูปหนังใหญ่ ก็กลายเป็นรูปหนังเล็ก หรือภายหลังเรียกว่าหนังตะลุง

2. แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาการแกะหนังตะลุง: กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนแกะรูปหนังตะลุง ชุมชนบ้านสวนจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา คงขำ และนรินทร์ สังข์รักษา (สุพัตรา คงขำ และนรินทร์ สังข์รักษา, 2558) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาพื้นหนังตะลุงเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า คณะหนังตะลุงมีความต้องการจำเป็นในด้านการแสวงหาความรู้ และด้านการจัดการความรู้ คุณค่าของหนังตะลุงจำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคคล และด้านการพัฒนาสังคม และแนวทางในการอนุรักษ์หนังตะลุงจำเป็นต้องเสริมสร้าง และพัฒนาบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เป็นนายหนังตะลุง ลูกคู่หรือนักดนตรี ผู้รับหนังตะลุง ผู้ดูหรือผู้ชม และผู้ส่งเสริมหนังตะลุง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มกะหนังตะลุง

1. ควรมีการพัฒนารูปแบบ และลวดลายของรูปหนังตะลุงให้มีความหลากหลาย และวัตถุดิบที่ใช้ในการกะหนังตะลุงควรมีคุณภาพที่ดี

ข้อเสนอแนะต่อชุมชน

1. ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการกะหนังตะลุงให้กับคนในชุมชน และสนับสนุนให้เยาวชนรุ่นหลังหันมาเรียนการกะหนังตะลุงเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

2. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้ภูมิปัญญาการกะหนังตะลุง และสร้างปราชญ์ชาวบ้านในการเผยแพร่ความรู้ด้านภูมิปัญญา

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดตั้งศูนย์เพื่อส่งเสริมอาชีพ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พร้อมทั้งจัดให้มีหลักสูตรการเรียนรู้ภูมิปัญญาการกะหนังตะลุง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง “ภูมิปัญญาการกะหนังตะลุงในจังหวัดนครศรีธรรมราช”

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2534). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและการ พัฒนาชนบท*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- สุพัตรา คงขำ และนรินทร์ สังข์รักษา. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาพื้นหนังตะลุงเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมท้องถิ่น. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2558)*.

การศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าว บ้านคอกว้าว

หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

A STUDYING THE PROCESS OF TRANSFORMABLE PRODUCT FROM
COCONUT SHELL CASE STUDY : BAN KHOK WUA COCONUT SHELL
HANDICRAFT GROUP MOO 1 CHAI BURI SUB-DISTRICT,
MUANG DISTRICT, PHATTHALUNG PROVINCE

อรอนงค์ ทองปานดี

อุดมศักดิ์ เดโชชัย

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

เดโช แชน้ำแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เพื่อศึกษารูปแบบ และกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว้าว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว พบว่า มีปัญหาด้านกระบวนการแปรรูป คือ วัตถุดิบที่สำคัญ เช่น เกิดภาวะขาดแคลนกะลามะพร้าว และปัญหาด้านการจำหน่าย ทางกลุ่มจะมีคู่แข่งทางการค้ามากขึ้น
2. รูปแบบ และกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว โดยรวมทุกด้านพบว่า 1) กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จะมีขั้นตอนโดยรวมที่เหมือนกัน คือ เลือก

กะลามะพร้าวแล้วนำไปขึ้นรูป เพื่อขัดละเอียดหรือหยาบ ทั้งด้านใน และด้านนอก สำหรับผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องประดับ เครื่องตกแต่ง และของชำร่วยจะนำไปทาสีด้วยแล็กเกอร์ ส่วนผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน จะทาสีด้วยน้ำมันพืช 2) ประเภทของการแปรรูปมี 4 ประเภท คือ เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับ เครื่องตกแต่ง และของชำร่วย

3. แนวทางการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว พบว่า 1) กระบวนการดังกล่าวสามารถสร้างอาชีพให้กับชุมชน 2) ก่อให้เกิดรายได้ 3) มีการคิดค้นสินค้าและบริการใหม่ ๆ ให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า 4) เกิดการจ้างงาน และ 5) รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวกรณีศึกษา : กลุ่ม หัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ผลของการค้นพบก่อให้เกิดความสำคัญกับคนในชุมชน คือ ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนในท้องถิ่น เป็นที่รู้จักมากขึ้น สามารถยกระดับให้กับคนในชุมชน และชุมชนอีกทางหนึ่ง

คำสำคัญ : กะลามะพร้าว, กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว, กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว

ABSTRACT

The objective of this research were to study the problems of transformable products from coconut shell and to study the model, the process of transformable product from coconut shell. Case study : Ban Khok Wua coconut shell handicraft group Moo 1, Chai Buri Sub-District Muang District, Phatthalung by the method of quality research.

The results of this study were ;

1. The problems of transformable products from coconut shell, found that : there was a problem concerning transformable system such as the importance of raw materials such as there was not enough of coconut shell or lacking of coconut shell. There were great competitions among the groups.

2. The model and the process of transform product from coconut shell as a whole found that. 1) It contained the some steps of process in transformable products , example selection of coconut shell, polish it both inside and outside, for the purpose of decoration and the gift it will be painted with lacquer, for other products which used in the kitchen will be painted with vegetable oil. 2) Types of transformable products composed of 4 types such as household, decorative items, ornaments and gifts.

3. The promotion guidelines the transformable products from coconut shell that, 1) This process is the way to provide the career for the community, 2) Provision of income, 3) Creative of commodities and new services according to customer needs, 4) Provision of employment, 5) Ability to use the natural resources in the most effective way.

In conclusion, a studying the process of transformable product of coconut shell: Case study : Ban Khok Wua coconut shell handicraft group Moo 1, Chai Buri Sub-District Muang District, Phatthalung. The result of the discovery has promoted the importance of the population in the community such as additional of income, community were well known. Ability to upgrade the population in the community and the entire community itself.

Keywords : Coconut shell, The process of transform product from coconut shell, Ban Khok Wua coconut shell handicraft group

บทนำ

“มะพร้าว” เป็นพืชที่คนไทยรู้จักกันเป็นอย่างดี เพราะในวิถีชีวิตของคนไทยได้นำมะพร้าวมาผูกพันกับชีวิตประจำวันมากมายหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกะลามะพร้าวเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหัตถกรรมของคนไทยมาช้านาน มะพร้าวมีความสำคัญและประโยชน์หลายอย่าง นับตั้งแต่การนำมาบริโภค ประุงอาหารคาวหวาน การนำส่วนต่าง ๆ ของมะพร้าวมาใช้ในงานพิธีต่าง ๆ เช่น พิธีลงเสาเอก พิธีแห่ขันหมาก พิธีบวงสรวง และงานบุญต่าง ๆ ถ้าจะ

พูดถึงประโยชน์ของมะพร้าวโดยละเอียดเราจะพบว่าทุกส่วนของต้นมะพร้าวสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งสิ้น

ต้นมะพร้าวสามารถนำทุกส่วนมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งสิ้น เช่น รากใช้ทำสีย้อมผ้า และทำของใช้เครื่องประดับบ้าน เช่น ตะกร้า กระเช้าดอกไม้ กรอบรูป ฯลฯ ลำต้น ใช้ทำเครื่องเรือน เฟอร์นิเจอร์ ไม้กระดาน ฯลฯ ทางมะพร้าวใช้ทำรั้ว ทำฟืน ฯลฯ ใบมะพร้าวใช้มุงหลังคา ทำภาชนะใส่ของ หมวก ของเด็กเล่น ฯลฯ ก้านใช้ทำไม้กวาด ก้านดอกไม้ประดิษฐ์ มู่ลี่ ตะกร้า ฯลฯ รกมะพร้าวใช้ทำเป็นของใช้ เช่น รองเท้า กระเป๋า หมวก ก่อง ฯลฯ ผลมะพร้าวในส่วนที่เป็นเส้นใย และชู่ใช้ทำเบาะ เก้าอี้ ที่นอน พรมเช็ดเท้า เชือก ผสมดินเผาเผา ตอกิ่งต้นไม้ ฯลฯ ส่วนที่เป็นเนื้อมะพร้าวใช้บริโภค น้ำมะพร้าวใช้ดื่มแก้กระหาย ทำน้ำส้มสายชู ฯลฯ

ส่วนของลูกมะพร้าวอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้คือ “กะลามะพร้าว” เมื่อถูกนำเอาเนื้อออกไปรับประทานหมดแล้วก็พิเศษสุดที่ไม่ค่อยมีราคาสักเท่าไร คนสมัยก่อนก็มักจะนำไปใช้ ทำเป็นเชื้อเพลิง หรืออย่างดีก็คิดเอาไปทำเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น กระบายดักน้ำ ทัพพี ถ้วย ชาม ฯลฯ ความสำคัญของกะลามะพร้าวในสมัยก่อนมีค่าไม่มากนัก จึงมีการเปรียบเปรยกับคนที่ใช้ชีวิตอย่างไร้คุณค่าเหมือนกะโหลกกะลา ซึ่งทางภาคใต้ผู้ที่ชอบเกลเกลไม่ทำอะไรเลยจะถูกเรียกขานว่า “ไอ้พลกไอ้ต้อ” เป็นการบ่งบอกถึงความไร้ค่าเสมอด้วยกะลา

กะลา เป็นไม้มะพร้าวเนื้อแข็งบาง เป็นวัสดุที่มนุษย์นำมาใช้ประโยชน์ และประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันมา ตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ และในปัจจุบันนี้กะลามะพร้าวได้ถูกนำมาสร้างสรรค์ เป็นงานหัตถกรรมหลากหลายรูปแบบ เหมาะสมกับการใช้งาน เนื่องจากกะลามะพร้าวเป็นวัสดุจากธรรมชาติที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า กะลามะพร้าวมีลวดลายความงามตามธรรมชาติ มีรูปแบบเฉพาะที่สะท้อนเอกลักษณ์ความเป็นไทย และภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งในขณะนี้ทั่วโลกต้องการวัสดุจากธรรมชาติมาใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงสารพิษจากวัสดุสังเคราะห์ ดังนั้น งานหัตถกรรมจากกะลามะพร้าว จึงเป็นงานที่ได้รับความสนใจค่อนข้างมาก จึงทำให้มีกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวเกิดขึ้นมากมายหลายกลุ่มด้วยกัน (ระวีวรรณ โพธิ์วัง, 2559)

ปัจจุบันกะลามะพร้าว ถูกแปรรูปออกเป็นของใช้ในหลาย ๆ อย่างที่ให้เข้ากับสมัยในปัจจุบันนี้ และเพิ่มความน่าสนใจส่งไปให้ตัวของกะลามะพร้าว จึงทำให้คนปัจจุบันนี้สนใจ

และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมากขึ้น ซึ่งทำให้สินค้าที่ทำมาจากมะพร้าวเหล่านี้ขายดีมาก ซึ่งในบางครั้งคนในสมัยนี้ก็จะอาจจะไม่รู้จักรวมมะพร้าวนั้น สามารถนำมาทำอะไรได้บ้าง และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างไร น้อยสถานที่นักที่จะนำสินค้าที่ทำมาจากกะลามะพร้าวมาขาย เพราะบางกลุ่มก็ไม่สนใจในรูปแบบของกะลามะพร้าวที่น่าเสนอ แต่เมื่อได้นำกะลามะพร้าวมาดัดเป็นรูปร่าง แล้วนำมาทำเป็นโคมไฟ หรือเป็นสิ่งของที่ตกแต่งภายในบ้าน ก็สามารถที่จะดึงดูดความสนใจของชาวไทย และชาวต่างชาติที่พบเห็นได้เป็นอย่างดี เพราะมีสีสันและความแปลกใหม่ให้ได้เห็นอย่าง เช่น นำกะลามะพร้าวนั้นมาตกแต่งทำเป็นรูปกบ หรือรูปยีราฟ ภายในตัวสัตว์ก็จะเป็นโคมไฟเพื่อเพิ่มราคาและความสวยงามให้กับมะพร้าวได้

จากภูมิปัญญาไทยหลายคนหลายแหล่งจากทั่วทุกภาคของประเทศ ที่ได้คิดประดิษฐ์เพื่อเพิ่มคุณค่าจากกะลาที่ไร้ค่า มาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่นอกจากจะทำเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนแล้วยังสามารถประดิษฐ์เป็นเครื่องตกแต่งบ้าน เช่น โคมไฟ ตะเกียงเจ้าพายุ ฯลฯ เครื่องประดับเครื่องแต่งกายของสุภาพสตรี เช่น กระเป๋าถือ เข็มขัด เข็มกลัด ปิ่นปักผม สร้อย ฯลฯ ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นที่นิยมของชาวไทย และชาวต่างชาติ ทั้งยังสร้างรายได้ที่เพิ่มพูนให้แก่คนไทยที่ยากไร้ในชนบท

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพของผู้ประกอบการ ซึ่งจะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ปัญหาต่าง ๆ ได้รับการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว: กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว: กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง
3. เพื่อศึกษาวิธีการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว: กรณีศึกษา กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

การศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว : กรณีศึกษา กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว๊ว หมู่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ได้กำหนดประชากร จำนวน 12 คน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ประกอบการกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว๊ว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 8 คน ได้แก่ ประธานกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว๊ว จำนวน 1 คน รองประธานกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว๊ว จำนวน 1 คน และสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว๊ว จำนวน 6 คน
2. ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้สนับสนุน และส่งเสริมกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว๊ว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน และผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ จำนวน 2 คน

เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว : กรณีศึกษา กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว๊ว หมู่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้เตรียมตัวศึกษาทำความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา กำหนดวิธีการ และประเด็นที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้าน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ให้สัมภาษณ์
3. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตัวเอง โดยเตรียมแนวคำถามแบบครอบคลุมทุกรายละเอียดเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ช่วงแรกของการสัมภาษณ์จะเป็นคำถามทั่วไป หลังจากนั้นก็จะโยนคำถามเข้าหาประเด็นที่ต้องการ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ชัดเจน และมีความถูกต้องตรงตามความจริงทุกประการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ วิธีการจัดเก็บข้อมูล และรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการหัตถกรรมกะลามะพร้าว บ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
2. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ สังเกต และถามประเด็นที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้
3. ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว โดยจะพูดคุยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ข้อมูลที่ได้จะมีประโยชน์ต่อประชาชนรุ่นหลัง เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์มีสิทธิ์ไม่ตอบคำถามและหยุดการสัมภาษณ์เมื่อใดก็ได้

วิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมทั้งหมดจากภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ รวมทั้งแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เช่น ข้อมูลจากเอกสารข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีเชิงเนื้อหา (content analysis) จำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลให้เป็นระบบ และทำความเข้าใจบริบทในชุมชน เพื่อให้ได้คำตอบตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

1. ปัญหาด้านการแปรรูป พบว่า ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ประสบกับปัญหาหลัก ๆ คือ แปรรูปสินค้าไม่ทันตามกำหนดที่เพราะลูกค้าสั่งสินค้าในแต่ละครั้ง เป็นจำนวนมาก ซึ่งทางกลุ่มจะต้องใช้กะลาจำนวนมาก เพราะวัตถุดิบ คือ กะลามะพร้าว มีไม่เพียงพอต่อการนำมาแปรรูป

2. ปัญหาด้านการจำหน่าย พบว่า ประสบกับปัญหาการประชาสัมพันธ์สินค้าไม่ทั่วถึง และทางกลุ่มก็ยังมีคู่แข่งเพิ่มมากขึ้น ทำให้ทางกลุ่มต้องคิดวิธีการเรียกลูกค้ากลับคืนมา ดึงจุดขายออกมาให้ได้มากที่สุด โดยการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และลดราคาที่น่าสนใจมากกว่า

ตอนที่ 2 กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

1. การคัดเลือกวัตถุดิบที่ใช้ในการแปรรูป พบว่า การคัดเลือกวัตถุดิบที่ใช้ในการแปรรูปต้องเลือกกะลาให้เหมาะสมกับตัวชิ้นงาน ต้องเลือกกะลาที่มีความหนา สามารถใช้งานได้จริง ในการแปรรูปเครื่องใช้ในครัวเรือน จะใช้กะลาหนา ๆ มีลักษณะเป็นสีดำ และจะต้องเป็นกะลาที่แก่จัด เพราะจะทนต่อการใช้งานได้เป็นอย่างดี ในส่วนของประเภทเครื่องประดับ ของชำร่วยและของตกแต่ง จะใช้กะลาลีน้ำตาลหรือสีขาวบาง ๆ เพราะในการแกะลายจะไม่ทำให้เกิดความยากมาก แต่ตัวกะลาต้องไม่บางเกินไป เพราะสามารถทำให้ชิ้นงานแตก เกิดความไม่คงทนได้

2. ประเภทของการแปรรูป พบว่า มี 4 ประเภท คือ เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องประดับ เครื่องตกแต่งและของชำร่วย แต่ส่วนมากที่นำมาประดิษฐ์ คือ ประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือนและเครื่องประดับ เพราะเป็นที่สนใจของลูกค้าในทุเทศ ทุกวัย งานประดิษฐ์แปรรูปของกลุ่มทุกประเภทจะมีความยากทั้งหมด เพราะต้องใช้ความชำนาญ และความประณีตมาก

3. ขั้นตอนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว พบว่า กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว จะเห็นได้ว่ามีขั้นตอนกระบวนการแปรรูปที่ไม่ได้แตกต่างจากที่อื่นเลย คือ เลือกกะลา นำกะลามาดัดเป็นรูปแบบตามต้องการ เามาขัดกับกระดาษทราย ขัดด้านนอกด้านใน ขัดหยาบ กลาง และละเอียด นำมาประกอบเป็นรูปร่าง ถ้าทำเครื่องใช้ในครัวเรือนจะทาน้ำมันพืช แต่ถ้าทำของตกแต่งจะทาแล็กเกอร์

4. การออกแบบลวดลาย พบว่า การตกแต่ง และออกแบบลวดลายส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์บางประเภทไม่จำเป็นต้องออกแบบลวดลาย เพราะกะลาจะมีลวดลายในตัวเอง แค่ออกแบบลักษณะรูปร่าง และขนาด ตามความเหมาะสมของงาน ส่วนผลิตภัณฑ์เครื่องประดับของตกแต่งจำเป็นต้องออกแบบลวดลาย เพื่อความสวยงาม และเป็นที่ดึงดูดความสนใจจากลูกค้า

5. ประโยชน์ใช้สอย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วผลิตภัณฑ์การแปรรูปจากกะลามะพร้าวจะนำมาใช้ประโยชน์ในด้านเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องตกแต่งภายในบ้าน เครื่องประดับของ

สุภาพสตรี ของชำร่วย และเป็นของฝากของที่ระลึก ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของการใช้งานแต่ละประเภท

ภาพประกอบ 1 แสดงกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

ตอนที่ 3 วิธีการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

1. ส่งเสริมการตลาด พบว่า จะมีสินค้าขายทั้งปลีก และส่งลูกค้าทุกกลุ่มคน ลูกค้าสามารถนำไปโฆษณา หรือบอกต่อ ๆ กันได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริม หรือขยายตลาดในอีกรูปแบบหนึ่ง และทางกลุ่มจะมีการจัดบูทออกงานตามสถานที่ต่าง ๆ โฆษณาตามวิทยุ มีการเผยแพร่โดยจัดตัวแทนจำหน่ายในแต่ละภูมิภาค และมีการประสานงานกับภาครัฐเพื่อช่วยในการส่งเสริมการตลาด

2. เศรษฐกิจขยายตัว พบว่า สามารถทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัว เพราะมีการส่งสินค้าไปขายในต่างจังหวัดและต่างประเทศ เพราะเมื่อมีการส่งสินค้าเข้ามาจำนวนมาก ก็ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย สามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวของสมาชิก ลดปัญหาหารายรับ – รายจ่ายที่ไม่เพียงพอ และปัญหาการว่างงานในชุมชน

3. มีสินค้า และบริการใหม่ พบว่า ได้มีการผลิตสินค้าในรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้นมาเยาะสินค้าประเภทเครื่องประดับ และของชำร่วยจะขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้าที่จะสั่งรูปแบบและลวดลายมา แต่ในส่วนของบริษัทเครื่องตกแต่งทางกลุ่มจะคิดค้นรูปแบบ และลวดลายขึ้นมาใหม่ เพื่อความสวยงามและเป็นที่ดึงดูดความสนใจจากลูกค้า

4. การพัฒนาส่งเสริมอาชีพ พบว่า ทางกลุ่มจะส่งเสริมให้เป็นธุรกิจชุมชน และหาแรงงานที่เป็นคนหนุ่มสาว เพื่อที่จะได้ศึกษาวิธีการต่าง ๆ และค่อย ๆ ซึมซับภูมิปัญญา เพื่อส่งเสริมให้มีความรู้และสามารถ นำไปถ่ายทอดต่อ ๆ กันได้ โดยมีการไปเข้าไปสอนทำถึงที่บ้าน และให้มีการใช้เครื่องมือจริง ในการฝึกทำ

5. ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในทุก ๆ ขั้นตอนของการทำผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ซึ่งเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกกะลา ลักษณะ สีดำ ความกะลาที่แก่จัด เพื่อที่จะนำไปผลิตสินค้าที่เหมาะสมกับชิ้นงาน และสามารถนำไปใช้ได้จริง อีกทั้งยังเป็นการใช้วัตถุดิบอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

ภาพประกอบ 2 แสดงผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภาคย์ อินทองคง (สุภาคย์ อินทองคง, 2559) ได้กล่าวว่า ปัจจัยภายนอกมีการกระจายของสิ่งประดิษฐ์ ปัจจัยภายในมีการขาดผู้ช่วยเหลือแรงงานกะลามะพร้าวขาดแคลน มีราคาสูงมาก เพราะผลกระทบจากปัจจัยภายนอก ขาดพาหนะขนส่ง และความซบเซาของผู้ประกอบการเอง และปัญหาด้านการจำหน่าย ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับ

ตลาด หรือความต้องการของผู้ใช้ และยังมีคู่แข่งในหลาย ๆ กลุ่มที่เข้ามาทำการแข่งขันในทางการค้า จึงจำเป็นต้องมีการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ขึ้นมา

2. กระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว้าว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภาริณี มณีวงศ์ (ภาริณี มณีวงศ์, 2559) ได้กล่าวว่า ในสมัยก่อนนั้นที่เลือกนำมะพร้าวมาทำเป็นเครื่องใช้ก็เพราะว่ามะพร้าวมีความแข็งแรงคงทน จึงสามารถที่จะนำมาแปรรูปเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้ เนื่องจากกะลาที่แก่จัดก็จะมีความแข็งแรงที่จะสามารถรองรับสิ่งต่าง ๆ ที่จะใส่ลงไปในกะลามะพร้าวได้ วิธีการเลือกมะพร้าวมาทำเป็นสิ่งของเครื่องใช้ ก็คือจะเลือกมะพร้าวที่เปลือกแก่สีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลเข้มก็ได้ พอได้ลูกมะพร้าวมาแล้วก็นำมาจินตนาการว่าจะดัดแปลงส่วนไหนมาทำเป็นสินค้าอะไรได้บ้าง เพื่อดึงดูดความน่าสนใจของสินค้าที่จะทำและปัจจุบันมะพร้าว ถูกแปรรูปออกเป็นของใช้ในหลาย ๆ อย่างที่ให้เข้ากับสมัยในปัจจุบันนี้ และเพิ่มความน่าสนใจ ใส่ลงไปให้ตัวของกะลามะพร้าว จึงทำให้คนปัจจุบันนี้สนใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมากขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์ศิลปกรรมพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง (2547) ได้กล่าวว่า ขั้นตอน และวิธีการออกแบบลวดลาย ขึ้นอยู่กับความชำนาญของตัวผู้ผลิตเองว่าจะออกแบบมาในลักษณะใด และก็ยังขึ้นอยู่กับความยากง่ายของตัวผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาแปรรูปอีกด้วย

3. วิธีการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว กรณีศึกษา : กลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกว้าว หมู่ที่ 1 ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด บุญอนันต์ พินัยทรัพย์ (บุญอนันต์ พินัยทรัพย์, 2559) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมรายได้ที่มีการผสมผสานของภาคีการพัฒนาเข้าสู่ชุมชนที่เป็นรูปธรรมจนเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มทั้งนี้มีการถ่ายทอดให้รุ่นลูกหลานรู้จักสร้างอาชีพ ซึ่งจะส่งเสริมให้เป็นธุรกิจชุมชน และหาแรงงานที่เป็นคนหนุ่มสาว เพื่อที่จะได้ศึกษาวิธีการต่าง ๆ และค่อย ๆ ซึมซับภูมิปัญญาที่มีความรู้ สามารถสืบทอดนำไปถ่ายทอดต่อ ๆ กันได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว

1. ควรมีตราสินค้าของกลุ่มหัตถกรรมกะลามะพร้าวบ้านคอกวัว
 2. วัตถุดิบที่ใช้ต้องมีคุณภาพดี จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการแปรรูปมีความสวยงาม
- คงทนต่อการใช้งาน

ข้อเสนอแนะต่อชุมชน

1. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวแก่คนในชุมชน
2. สนับสนุนให้เยาวชนรุ่นหลังสนใจในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว
3. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว
2. จัดหาแหล่งตลาดรองรับผลผลิตของการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวในท้องถิ่น
3. จัดตั้งศูนย์เพื่อส่งเสริมอาชีพ
4. จัดให้มีหลักสูตรการเรียนรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพปัญหา กระบวนการแปรรูป และแนวทางส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวในพื้นที่ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง”
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวในพื้นที่ภาคใต้”

เอกสารอ้างอิง

บุญอนันต์ พินัยทรัพย์. (1 มีนาคม 2559). เข้าถึงได้จาก การพัฒนาการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมรายได้ที่มีการผสมผสานของภาคี: <http://kucon.lib.ku.ac.th>

ภาริณี มณีวงศ์. (1 มีนาคม 2559). เข้าถึงได้จาก กะลามะพร้าวประดิษฐ์,: <http://loobenz.blogspot.com>.

ระวีวรรณ โพธิ์วัง. (1 มีนาคม 2559). เข้าถึงได้จาก การทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว:
<https://mintnut555.wordpress.com/> ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว/.

สุภาคย์ อินทองคง. (1 มีนาคม 2559). เข้าถึงได้จาก ปัญหา และอุปสรรคในจำหน่าย
กะลามะพร้าว.: <https://souvenirbuu.wordpress.com>.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์เป็นวารสารวิชาการมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าและเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัยนักวิชาการคณาจารย์และ นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในมิติทางด้านพระพุทธศาสนาการศึกษาศิลปวัฒนธรรม สังคมศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษโดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มี กำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยเสนอหรือกำลัง เสนอตีพิมพ์ในวารสารวิชาการใดมาก่อน

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

1) บทความพิเศษ บทความพิเศษทางวิชาการ ที่นำเสนอองค์ความรู้ทางวิชาการอย่าง เข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการใน วงการวิชาการ หรือวิชาชีพ

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นในลักษณะ วิเคราะห์วิจารณ์ หรือเสนอแนวคิดใหม่ จากพื้นฐานทางวิชาการที่ได้เรียบเรียงจากผลงานทาง วิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้ที่มี ประโยชน์แก่คนทั่วไป

3) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่มีการค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีความมุ่งหมายชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้า ทางวิชาการ หรือการนำวิชาการมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ บทความวิจัยมีรูปแบบของการ วิจัยตามหลักวิชาการ เช่น มีการตั้งสมมติฐานหรือมีการกำหนด ปัญหาที่ชัดเจนสมเหตุผล โดย จะต้องระบุวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดแน่นอน มีการรวบรวมข้อมูล พิจารณาวิเคราะห์ ตีความและ สรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์

4) บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และ วารสารใหม่ หรือจากประสบการณ์ของผู้มีพหุปัญญาเรียบเรียงขึ้น

5) ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความบทความความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิจัยงาน แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและนานาชาติ

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A 4 (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK เท่านั้น ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่น ตาราง 1 หรือ Table 1 และ รูป 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุนิติการศึกษาสูงสุด พร้อมระบุตำแหน่งทางวิชาการพิมพ์ด้วยตัวอักษรปกติอยู่ใต้ชื่อเรื่องโดยเรียงมาทางด้านขวา และให้ตัวเลขเป็นตัวยกท้ายชื่อผู้เขียนเพื่อแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการและชื่อหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300 คำต่อบทคัดย่อ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร พิมพ์ตัวที่ 6 และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ ควรเว้นระยะพิมพ์ เพิ่มอีก 0.5 ช่วงบรรทัด

7) การใช้ตัวเลขคำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น(ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุปมีความกะทัดรัด และสั้น
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัยกรอบแนวคิดและระบุวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปแบบตารางหรือแผนภูมิ
- 5) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 6) สรุป (Conclusion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 7) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถเท่านั้น

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์ หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) สรุป (Conclusion)
- 5) ข้อเสนอแนะ (Suggestion)
- 6) เอกสารอ้างอิง (Reference) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้ระบบ APA

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาอ้างอิงควรได้มาจากแหล่งที่มีการตีพิมพ์ชัดเจน อาจเป็นวารสาร หนังสือหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทั้งนี้ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารอ้างอิงทั้งหมดก่อนส่งต้นฉบับผู้เขียนบทความควรตรวจสอบถึงความถูกต้องของการอ้างอิงเอกสาร เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้องจะไม่ได้รับการส่งต่อเพื่อพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้อง

1. การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิง กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และเจ้าของบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์เล่มที่ชื่อเครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระไตรปิฎกภาษาไทย/15/16/282-283), (พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล/16/256-320)

2) ผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างชื่อผู้แต่งเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์เครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิง เช่น (พระมหาสุทิตย์ อาภากร, 2554)

3) ผู้แต่งสองรายให้อ้างชื่อของผู้แต่งสองรายเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์เครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระมหาสุทิตย์อาภากร และเชมณัฐ อินทรสุวรรณ, 2553) หากมีเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า1รายการให้ใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นระหว่างรายการอ้างอิงเช่น (พระธรรมโกศาจารย์ประยูรธมมจิตโต, 2548; พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, 2554)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกเว้นวรรคหนึ่งครั้งเพิ่มคำว่าและคณะเครื่องหมายทวิภาค (:) และเลขหน้าของเอกสารที่นำมาอ้างอิงเช่น (พระเทพโสภณ, ประยูร ธมฺมจิตฺโตและคณะ, 2548)

5) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงตามลำดับพยัญชนะตัวแรกของชื่อผู้แต่งเช่นเดียวกับลำดับการอ้างอิงในส่วนเอกสารอ้างอิง

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง เช่น (Keown, 2003)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งสองราย เครื่องหมายจุลภาค ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง เช่น (Hersey & Blanchard, 2000) และให้ใช้เครื่องหมาย อัฒภาค (;) คั่นกลางระหว่างเอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่า 1 เอกสาร เช่น (Keown, 2003 ; Hersey & Blanchard, 2000)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al, ปีที่พิมพ์ และหน้าทีนำมาอ้างอิง (Kaiser et al., 2008)

4) ให้เรียงลำดับการอ้างอิงชื่อผู้แต่ง

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิมพ์รายการสำนักพิมพ์/โรงพิมพ์

กรณีเป็นสำนักพิมพ์หรือบริษัทให้คงไว้เฉพาะชื่อ ดังตัวอย่าง

1) บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด ใช้ 21 เซ็นจูรี

2) สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3) กรณีที่เป็นโรงพิมพ์ให้ใช้รูปแบบเต็ม เช่น โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. เอกสารอ้างอิง

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา. :สถานที่พิมพ์. /:สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์ หรือโรงพิมพ์. (./ การวรรค 2 ครั้ง)

ตัวอย่าง :

พระมหาสุทนต์ อากาศโร. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พิสิษฐ์ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง.// (เลขหน้าที่ย่อ).// สถานที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

พระสุกิจ สุจโน. (2559). การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย ใน ปวีตร ว่องวิระ. ทฤษฎี และวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม. (หน้า 112). กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่.// (ฉบับที่).// เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลข หน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

จิตติภูมิ หมั่นมี. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 3(1), 25-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ : ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม,/(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง). สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทาอาจพันธ์. (2537). หม้อคอกควาย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

Sturgeon, T.(1995). Sciencefiction. In *The encyclopaedia America*, (Vol. 24, pp.390-392). Danbury, CT: GrolierPress.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.13.

(7) วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ชื่อผู้เขียน.// (ปีพิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ระดับวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/หรือการค้นคว้าแบบอิสระ/ชื่อมหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง:

สัมฤทธิ์ ต่อสติ. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสถานบริการสาธารณสุขเขตเมือง กรณีศึกษาศูนย์: แพทย์ชุมชนเมือง พระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (ปี).// ตำแหน่ง./สัมภาษณ์. วัน เดือน.

ตัวอย่าง :

พระพรหมบัณฑิต(ประยูร ธมฺมจิตฺโต), ศ.ดร..(2558). อธิการบดี, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง

กรณราชวิทยาลัย. สัมภาษณ์. 18 เมษายน.

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//วันที่ เดือน ปีที่เผยแพร่.//**ชื่อบทความ**.//สืบค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปี./จาก แหล่งที่อยู่ไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง :

พระศรีคัมภีรญาณ (สมจินต์ สมมาปญโญ). (1 พฤษภาคม 2555). *การจัดการศาสนาและวัฒนธรรมในอุษาคเนย์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ*. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2556, จาก http://www.mcu.ac.th/site/artidecontent_desc.php?artide_id=1304&articlegroup_id=274

Doyle, M. W.. (22 June 2004). *Liberal Internationalism:Peace, War and Democracy*. Retrieved September 2, 2013, from http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/themes/peace/doyle/index.html

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2548). *โลกทัศน์ชาวพุทธ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2551). *การแพทย์ยุคใหม่ในพุทธทัศน์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.

พงศ์ศานต์ พิทักษ์มหาเกตุ. (2538). *ชาวบ้านกับช่องทางประกอบธุรกิจท่องเที่ยว แนวคิดในการจัดตั้งสหกรณ์บริการนำเที่ยวแนวอนุรักษ์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

โกนิฐ์ ศรีทอง. (2558). *การบูรณาการภูมิปัญญาพระพุทธศาสนากับการเสริมสร้างความสมดุลของระบบนิเวศวิทยาชุมชน*. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระศรีคัมภีรญาณ (สมจินต์ สมมาปญโญ). (1 พฤษภาคม 2555). *การจัดการศาสนาและ*

วัฒนธรรมในอุษาคเนย์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2556, จาก http://www.mcu.ac.th/site/artidecontent_desc.php?article_id=1304&articlegroup_id=274

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, 24 สิงหาคม 2550.

Boo Elizabeth. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Kiarash, A. (2007). Human Dignity in Islamic Bioethics. *The Iranian Journal of Allergy*, 6 (5), 25-28.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

1. ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ เอกสารประกอบด้วย

1) ต้นฉบับ จำนวน 3 ชุด จำแนกเป็น

- ต้นฉบับที่ไม่ระบุชื่อผู้แต่ง จำนวน 2 ชุด

- ต้นฉบับที่ระบุชื่อผู้แต่ง จำนวน 1 ชุดเอกสารต้องระบุรายละเอียดของผู้เขียนบทความ (Author(s)) ได้แก่ ชื่อ ตำแหน่งและสังกัด หรือวุฒิการศึกษาสูงสุด อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เฉพาะผู้รับผิดชอบบทความ (Corresponding Author) ให้ระบุที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ หรือ E-mail ที่สามารถติดต่อได้ ในกรณีที่ต้นฉบับดังกล่าวมาจากหรือเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หรือหลักสูตร การศึกษา โปรดระบุชื่อหลักสูตรและสถาบันการศึกษาให้ชัดเจน

2) แผ่นซีดีบรรจุข้อมูลต้นฉบับ จำนวน 1 แผ่น (ระบุชื่อบทความและชื่อผู้เขียน)

3) แบบเสนอผลงานเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- แบบฟอร์มเสนอผลงานเพื่อได้รับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- แบบฟอร์มสมัครสมาชิกวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

4) รูปถ่าย 1 นิ้ว จำนวน 1 รูป (ถ่ายหน้าตรง)

ส่งต้นฉบับบทความเพื่อเสนอตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬานาครทรรศนิกงอบรรณาธิการวารสารมหาจุฬานาครทรรศนิก

เลขที่ 3/3 หมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ 80000

2. ส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แนบไฟล์ต้นฉบับ (File attachment) ในรูปแบบ MS Word ส่งมายัง E-mail: tak.punyada@gmail.com เมื่อได้รับการยืนยันจากกองบรรณาธิการ พิจารณาให้ตีพิมพ์ลงในวารสารแล้ว ผู้เขียนจะต้องส่งแผ่นซีดีบรรจุข้อมูลต้นฉบับจำนวน 1 แผ่นมายังกองบรรณาธิการเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์ต่อไป

3. การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารมหาจุฬานาครทรรศนิกได้ที่ <http://www.ojs.mcu.ac.th/index.php/mnpr> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้สแกนและส่งแบบฟอร์มทาง Email : tak.punyada@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารมหาจุฬานาครทรรศนิก

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.doc ของ Microsoft Word หรือเทียบเท่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์รูปภาพ ในสกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 15 หน้า (รวมบทคัดย่อ ภาพ ตารางและเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอ

สงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารมหาลุฬานาครทรรศน์หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสาร ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ผลงานจำนวน 1 ฉบับพร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารมหาลุฬานาครทรรศน์